

Kansainvälinen osakesijoittaminen

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Liiketalouden koulutus, Visamäki

Syksy 2023

Ville Naumanen

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tavoitteena on perehtyä siihen, miten tavallinen kansalainen voi sijoittaa kansainvälisillä osakemarkkinoilla, miksi hänen kannattaa sijoittaa ulkomaisiin osakkeisiin sekä mitä asioita ja mahdollisia erilaisia kustannuksia ja riskejä kansainväliseen osakesijoittamiseen liittyy. Globaalin kaupan ja internetin ansiosta maailman osakemarkkinat ovat saavutettavissa myös tavalliselle kansalaiselle.

Sijoittaja voi saada ulkomaille sijoittamalla suurempaa tuottoa sijoituksilleen sekä myöskin turvaa ja sijoittamiseen liittyvien riskien minimointia hajauttamalla osakesalkkuaan eri maihin.

Aloittelevan osakesijoittajan on hyvä tietää, miten kaupankäynti ulkomaisilla osakkeilla poikkeaa kotimaan osakekaupankäynnistä, mitä huomioitavia seikkoja, kustannuksia ja riskejä ulkomaiden osakemarkkinoihin sijoittamiseen liittyy. Näiden lisäksi perehdytään yksityiskohtaisemmin Norjan, Saksan ja Yhdysvaltain osakemarkkinoiden erityispiirteisiin.

Opinnäytetyö on toteutettu toiminnallisena työnä, sen tuloksena syntyy tietopaketti, joka sisältää tarvittavat tiedot siitä, miten aloitteleva osakesijoittaja voi sijoittaa kansainvälisiin osakkeisiin. Teoriapohjaa on kerätty käyttäen aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, tutustumalla osakesijoittamiseen liittyvään lainsäädäntöön sekä perehtymällä kansainvälisten osakemarkkinoiden viimeaikaiseen kehitykseen. Opinnäytetyössä avataan myös osakesijoittamiseen liittyviä hyödyllisiä termejä, jotka aloittelevan osakesijoittajan on hyvä tietää.

Avainsanat Sijoittaminen, osakesijoittaminen, säästäminen, kansainvälisyys.

Sivut

35 sivua

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to create a guide for getting started in investing in international stock market. Global trade and internet have made it possible for an average person to start investing in foreign companies. Investing abroad has multiple benefits such as greater potential profits, more diversity in companies and industries to invest in and it helps the investor manage potential risks involved in investing by diversifying his portfolio.

Aspiring investor should know how buying and selling shares of foreign companies differs from Finnish companies, what details they should know, and the potential costs and risks involved in international stock trade. In addition, the thesis will take a closer look in the stock markets of Norway, Germany and the United States and their specific laws, fees and taxes related to stock trade.

Theoretical information regarding stock trade has been gathered from literature, online sources and news articles related to stock trade. It features basic information about what investing in stocks, essential terms, general information about international stock trade and a closer look at stock markets of Norway, Germany, and the United States.

Keywords Investing, stock market, international trade.

Pages 35 pages

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Osakesijoittaminen.....	4
	Keskeiset käsitteet.....	4
2.1	Osakesijoittamisesta yleisesti	5
2.2	Osakesijoittamisen riskit	8
2.2.1	Hajauttaminen.....	10
2.3	Osakesijoittamisen verotus.....	10
2.4	Osakesäästötili	12
2.5	Arvo-osuustili	12
2.6	Osakesäästötilin ja arvo-osuustilin eroavaisuudet	13
3	Osakesijoittamispalvelut	14
4	Ulkomainen osakekauppa	16
5	Kansainvälisen osakekaupan erityispiirteitä maittain.....	18
5.1	Norja.....	18
5.2	Saksa.....	19
5.3	Yhdysvallat	22
6	Opas kansainväliseen osakesijoittamiseen	23
6.1	Osakesijoittamisesta yleisesti	25
6.2	Kansainvälisen osakesijoittamisen hyödyt	27
6.3	Kansainvälisen osakesijoittamisen riskit ja kustannukset	28
6.4	Ulkomaisiin osakemarkkinoihin tutustuminen	29
6.4.1	Norja.....	29
6.4.2	Saksa.....	31
6.4.3	Yhdysvallat	32
7	Johtopäätökset ja pohdinta.....	33
	Lähteet.....	36

Kuvat, taulukot ja kaavat

Kuva 1 Eniten kasvaneet saksalaisosakkeet viimeisten kahden vuoden aikana. (Investing.com 2023) https://fi.investing.com/equities/germany	21
---	----

Kuva 2 Teslan osakekurssin kehitys viimeisen 3 vuoden ajalta.

<https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit/16119517-tesla>23

1 Johdanto

Osakesijoittamisessa sijoitetaan pörssilistattujen yritysten osakkeisiin, tavoitteena on saada sijoitukselle tuottoa osakkeiden arvonnousun sekä mahdollisten osinkojen myötä. globaali talous ja internet mahdollistaa kansainvälisen sijoitustoiminnan yhä enenevässä määrin. Tietotekniikan kehittyminen ja rahaliikenteen sekä globaalin kaupan vapautuminen ovat johtaneet siihen, että tavallinen kansalainen voi käydä kauppaa kansainvälisillä osakemarkkinoilla helposti ja nopeasti kotoaan käsin. Lisäksi sijoittaja voi seurata osakekurseja ja osakemarkkinoiden kehitystä reaaliajassa ja näin reagoida nopeasti osakemarkkinoiden muutoksiin.

Oman osakesalkun laajentaminen ulkomaille on hyvin kannattavaa ja järkevää, sillä ensinnäkin Helsingin pörssin osuus maailmanlaajuisesta osakekaupasta on hyvin pieni ja sen osakevalikoima on rajallinen. Maaliskuussa 2023 Helsingin pörssin, eli Nasdaq Helsingin päämarkkinan osakevaihto oli 13,3 miljardia euroa ja listattujen yhtiöiden markkina-arvo 278,8 miljardia euroa. (Vest, 2023) Kaikista maailman osakemarkkinoista tämä on alle prosentti ja sen lisäksi Helsingin pörssin osaketarjonta on keskittynyt erittäin vahvasti tietyille toimialoille, lähes puolet Helsingin pörssin osakkeista ovat materiaali- ja teollisuusosakkeita, myös uusien yhtiöiden listautuminen on hidasta. (Heikinheimo, 2021)

Suomalaisten omistamien ulkomaisten osakkeiden arvo on kasvanut tasaisesti vuodesta 2014, jolloin osakeomistusten arvo oli hieman yli miljardi euroa, kun taas vuonna 2021 osakesijoitusten arvo oli noussut yli 4 miljardiin euroon. Erityinen kasvupiikki on tapahtunut vuonna 2020, jolloin osakesijoitusten arvo kaksinkertaistui. Ulkomaisten osakkeiden osuus kaikista suomalaisten omistamista pörssiosakkeista on kuitenkin ollut vuonna 2021 alle 10 %. Uusia sijoituksia suomalaiset osakkeenomistajat tekivät vuonna 2020 n. 1,6 miljardin euron edestä, tästä ulkomaisten osakkeiden osuus oli jo lähes 40 %. Eräs osakekaupassa tapahtunut viime vuosien trendi on ollut yhdysvaltalaisien osakkeiden kaupan kasvu. Danske Bankin suomalaisasiakkaiden omistamien yhdysvaltalaisien osakkeiden osuus oli vuonna 2018 vain 2,6 %, kun taas vuonna 2021 osuus oli 22,5 %. (Mäntylä, 2021)

Ulkomaisiin osakkeisiin sijoittamisessa tulee ottaa eri seikkoja huomioon kohdemaan mukaan. Eri maiden kaupankäynti ja muut kulut poikkeavat toisistaan, verotuskäytännöissä on eroja, euroalueen ulkopuolella on olemassa valuuttakurssiriski.

Opinnäytetyön aiheena on kansainvälinen osakesijoittaminen. Työssä keskitytään nimenomaan suoriin osakesijoituksiin. Aihe valikoitui erityisesti oman kiinnostuksen ja harrastuneisuuden pohjalta. Olen itse tehnyt muutamia sijoituksia ulkomaisiin osakkeisiin ja harrastan sijoittamista muutenkin vapaa-ajallani. Osakesijoittamista helpottaa myös perehtymiseni tiettyihin kansainvälisiin toimialoihin, joiden ymmärtäminen auttaa saamaan sijoituksille tuottoa. Aihe on myös ajankohtainen, sillä globalisaatio ja internet ovat tuoneet kansainvälisen liiketoiminnan myös tavallisen kansalaisen ulottuville.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on saada aikaan tietopaketti, jonka avulla kansainvälisestä osakesijoittamisesta kiinnostunut saa tarvittavat perustiedot osakesijoittamisesta yleisesti. Sekä auttaa hahmottamaan kansainvälisten osakemarkkinoiden tuomia mahdollisuuksia oman osakesalkun rakentamiseen ja kasvattamiseen sekä sijoittamiseen liittyvien riskien hallintaan.

Yleisessä osassa käydään läpi perustietoa siitä, mitä osakesijoittaminen tarkoittaa, sen tarkoitusta, hyötyjä, riskejä ja muita huomioonotettavia seikkoja. Lisäksi käydään läpi mitä oikeuksia osakkeenomistajalla on ja avataan yleisiä osakesijoittamisessa vastaan tulevia käsitteitä ja esitellään osakesijoittamispalveluita tarjoavia tahoja. Teoriaosassa käydään läpi myös mitä ovat arvo-osuustili ja osakesäästötili, käydään läpi näiden piirteitä ja vertaillaan niitä ja niiden ominaisuuksia, kustannuksia ja eroja aloittelevan osakesäästäjän näkökulmasta.

Kansainvälisiä osakemarkkinoita ja niiden erikoispiirteitä tarkastellaan kolmen esimerkkimaan (Norja, Saksa ja Yhdysvallat) avulla. Opinnäytetyössä selvitetään kyseisten maiden osakemarkkinoiden erityispiirteitä, perustellaan miksi kyseisten maiden osakemarkkinoihin kannattaa sijoittaa, selvitetään maakohtaisia osakesijoittajan velvollisuuksia ja huomioonotettavia riskejä ja mahdollisia kustannuksia. Maakohtaisiin

katsauksiin kuuluu yleiskatsaus maiden osakemarkkinoiden tärkeimmistä aloista, esitellään muutamia tärkeitä yhtiöitä ja perehdytään myös maiden osakemarkkinoiden tulevaisuudennäkymiin.

Opinnäytetyön aihe on rajattu osakekauppaan, siinä keskitytään tutkimaan sijoittamista suorien osakekauppojen kautta. Muihin arvopapereihin ja sijoitusinstrumentteihin, kuten rahastoihin tai velkakirjoihin ei tulla perehtymään. Opinnäyte on toiminnallinen ja tutkimuksessa käytetään kvalitatiivista menetelmää. Ja lopputuloksena on tietopaketti ulkomaisiin osakkeisiin sijoittamista harkitsevalle ja aloittelevalle sijoittajalle. Tietopaketin avulla ulkomaista osakekauppaa aloittava sijoittaja saa tietoa siitä, miten hän voi sijoittaa ulkomaisiin osakkeisiin, tietoa eri osakesijoituspalveluista, mitkä ovat ulkomaisiin osakkeisiin sijoittamisen hyödyt, kustannukset sekä riskit. Näiden perustietojen lisäksi käydään tarkemmin läpi Norjan, Saksan sekä Yhdysvaltojen osakemarkkinoiden erityispiirteitä, kyseisten maiden osakesijoittamiseen liittyvää lainsäädäntöä, tärkeimpiä toimialoja, sekä maiden uniikkeja kustannus- ja riskitekijöitä.

Lähteinä on käytetty verkosta löytyviä sijoittamisen asiantuntijapalveluita, sijoittamiseen liittyvää kirjallisuutta, verohallinnon sivuja, sijoittamiseen liittyvää lainsäädäntöä, kansainväliseen osakesijoittamiseen liittyviä ajankohtaisia uutisartikkeleita sekä sijoituspalveluntarjoajien omia verkkosivuja ja blogeja.

Oleellisia kysymyksiä, joihin tässä opinnäytetyössä haetaan vastauksia ovat:

Mitä kansainvälinen osakesijoittaminen tarkoittaa?

Miksi sijoittaa ulkomaisiin eikä kotimaisiin osakkeisiin?

Mitä hyötyä ulkomaisiin osakkeisiin sijoittaminen tarjoaa kotimaan osakemarkkinoihin verrattuna?

Mitä ulkomaisiin osakkeisiin sijoittaessa tulee ottaa huomioon?

Millaisia riskejä ja kustannuksia ulkomaisiin osakkeisiin sijoittamiseen liittyy?

2 Osakesijoittaminen

Tässä kappaleessa tutustutaan yleisesti siihen, mitä osakesijoittaminen tarkoittaa ja avataan siihen liittyviä käsitteitä. Käsitteissä kerrotaan osakesijoittamiseen liittyviä perustermejä, jotka on hyvä ymmärtää ennen kuin aloittaa osakesijoittamisen. Näiden lisäksi avataan mitä oikeuksia osakkeenomistajalla on, miten hän voi saada tuottoa sijoituksilleen, mitä kustannuksia ja riskejä sijoittamiseen liittyy. Näin saadaan yleiskatsaus ja perustason ymmärrys siitä, mitä osakesijoittaminen tarkoittaa, mihin sillä pyritään ja mitä asioita on hyvä ottaa huomioon ja selvittää ennen osakesijoittamisen aloittamista ja ennen kaikkea se, miksi osakesijoittaminen ja nimenomaan kansainvälinen osakesijoittaminen on kannattavaa tavallisen ihmisen näkökulmasta.

Keskeiset käsitteet

Osake: Osake on osuus yhtiöstä. Osakkeen lajeja on erilaisia, mutta pääsääntöisesti osakkeenomistajalla on oikeus osinkoon ja päätöksentekoon yhtiökokouksessa. Osakkeiden vähimmäismäärä on yksi, enimmäismäärää ei ole ja suurimmilla yhtiöillä voi olla miljardeja osakkeita.

Osinko: Osinko on palkkio osakkeen omistamisesta ja siihen liittyvästä riskistä. Yhtiö voi maksaa osinkoa, jos se on tehnyt voittoa ja sillä on voitonjakokelpoisia varoja.

Osakesäästötili: Osakesäästötili (OST) on osakesäästämiseen käytettävä tili, jonka avulla voi käydä kauppaa niin kotimaisilla, kuin ulkomaisilla pörssilistatuilla osakkeilla, ilman välittömiä verovaikutuksia.

Arvo-osuustili: Arvo-osuustili eli osakesalkku on tili, jossa säilytetään sähköisiä arvopapereita, kuten osakkeita ja joukkovelkakirjoja. Arvo-osuustili on kuin pankkitili sillä erotuksella, että sillä säilytetään nimenomaan arvopapereita.

Osakkeenomistajan hallinnolliset oikeudet: Osakkeenomistajalla on oikeus vaatia osakekirjaa, oikeus osallistua osakeyhtiön yhtiökokoukseen ja oikeus käyttää yhtiökokouksessa osakeomistukseen liittyviä oikeuksia. Hän voi olla mukana päättämässä

osakeyhtiön asioista yhdessä muiden osakkaiden kanssa, äänivalta riippuu omistettujen osakkeiden osuudesta, enemmän osakkeita omistavilla osakkailla on luonnollisesti enemmän äänivaltaa. Osakkaat päättävät yhtiökokouksessa myös siitä, miten yhtiön voittoja ja varoja jaetaan. (Osaavayrittäjä.fi, 2021)

Osakkeenomistajan varallisuuspitoiset oikeudet: Osakkeenomistajan varallisuuspitoisia oikeuksia ovat: Oikeus saada osuutensa, kun yhtiö jakaa varoja ja oikeus saada osuutensa yhtiön omaisuudesta, jos yhtiö puretaan. Oikeuden yhtiön varoihin voi saada vasta, kun osakeyhtiön velkojien saamiset on suoritettu. (Tieteen termipankki, 2023)

Pörssi: Pörssi on pörssilistattujen osakkeiden kauppapaikka, jossa sijoittajat voivat ostaa ja myydä osakkeita. Osakkeiden arvo määräytyy kysynnän ja tarjonnan mukaan. Pörssin avulla yritykset voivat hankkia itselleen rahoitusta ja sijoittajat voivat rahoittaa haluamiaan yrityksiä. Suomen pörssi tunnetaan nimellä Nasdaq Helsinki. (Pörssisäätiö, ei pvm)

Indeksi: Indeksi kuvaa arvopapereiden hinnanmuutosta. Indeksi voidaan muodostaa mistä tahansa arvopaperijoukosta, kun arvopapereiden hinta ja yksittäisten arvopapereiden suhteellinen osuus indeksissä tiedetään. Osakekaupassa käytettävä osakeindeksi kuvaa tietyn markkinan yleistä kehitystä ja se antaa sijoittajalle nopeasti käsityksen markkinoiden kehityksen yleisestä suunnasta. (Sijoittaja.fi, 2021)

Beta-kerroin eli Beta-luku: Osakkeen markkinariskin ja kokonaistuoton riippuvuutta markkinoiden keskimääräisestä tuotosta kuvaava luku. Jos kerroin on yksi, osakkeen arvo muuttuu samassa suhteessa markkinoiden keskiarvon kanssa. Jos kerroin on esim. 2, riski on suurempi ja tuotto jopa kaksinkertainen markkinoiden keskiarvoon verrattuna. Vastaavasti jos kerroin on vaikka 0.5, on tällöin riski vähäisempi ja tuotto puolet markkinoiden keskiarvoon nähden. (Pörssisäätiö, ei pvm)

2.1 Osakesijoittamisesta yleisesti

Osakesijoittamisessa sijoittaja ostaa, omistaa ja myy osakeyhtiöiden osakkeita. Osake on osuus osakeyhtiöstä. Osakesijoittamisessa sijoitetaan usein suoraan osakkeisiin, jolloin puhutaan suorasijoittamisesta. Osakkeisiin voi sijoittaa myös rahastojen ja indeksien kautta,

mutta tässä keskitymme suoriin osakesijoituksiin. Osakesijoittamisen tavoitteena on tuottaa voittoa osakkeenomistajalle osakkeen arvonnousun ja mahdollisten osinkojen myötä. Osakeyhtiö taas saa rahoitusta toiminnalleen, kun se laskee osakkeita markkinoille ostettavaksi, tällöin puhutaan osakeannista. Osakemyynnin avulla yhtiö voi saada rahoitusta toiminnalleen.

Osakekauppaa käydään pörssin välityksellä. Pörssi on julkinen ja tarkoin säännelty kauppapaikka, jossa sijoittajat voivat ostaa ja myydä osakkeita, rahastoja, valuuttoja tai muita sijoitusinstrumentteja. Pörssi toimii siten, että yritykset listaavat osakkeitaan pörssiin rahoittaakseen liiketoimintaansa, sijoittajat sitten ostavat näitä listattuja osakkeita. (Pörssi: Sijoittaja.fi, ei pvm)

Mikäli osakeyhtiön toiminta päättyisi, sen jäljelle jääneet varat jaettaisiin osakkeenomistajille mahdollisten velkojen maksun jälkeen. Jokainen osakkeenomistaja saisi omistusosuuttaan vastaavan osan jaettavista varoista. Näin kuitenkin tapahtuu harvoin. Joskus toinen yhtiö tai sijoittaja voi tehdä ostotarjouksen koko yhtiöstä, jolloin tarjouksen hyväksytyään osakkeenomistaja saa omistusosuuttaan vastaavan osuuden yhtiön myyntisummasta. (Osaavayrittäjä.fi, 2021)

Pörssikehitystä kuvaa indeksi, jonka kehityssuunta on hyvä kansakunnan tulevaisuuden odotuksista kertova mittari. Nouseva kurssi kertoo sijoittajien luottamuksesta talouden kehittymisen suhteen. Laskeva kurssi taas tarkoittaa sitä, että sijoittajien näkymät ovat negatiiviset ja odotettavissa on lama. Pörssi-indeksin pääsuunnan kehitystä seuraamalla saadaan hyvin tietoa sijoittajien ja markkinoiden mielialoista, odotuksista ja luottamuksesta talouteen ja sen tilaan. (Saario, 2020)

Osakkeet ovat osakeyhtiön omistusosuutta kuvaavia rahoitusinstrumentteja. Kun yritys laskee osakkeita liikkeelle osakeannissa, yhtiö saa uusia omistajia, jotka sijoittavat varojaan yhtiöön. Näin yhtiö saa kerättyä sijoittajilta tarvitsemaansa oman pääoman ehtoista rahoitusta. Vastineeksi sijoituksesta sijoittaja saa yhtiöltä osakkeen. Osake antaa omistajalleen eli osakkaalle oikeuden päätöksentekoon yhtiön yhtiökokouksessa. Osakeyhtiöllä on oltava vähintään yksi osake. (Visma, 2022)

Osakeyhtiölain mukaan osakepääomalle voidaan maksaa tuottoa kuten osinkoa, jos yhtiöllä on jakokelpoisia varoja eikä tuotonmaksusta aiheudu yhtiön maksukyvyyn vaarantumista. Käytännössä tämä tarkoittaa, että yhtiön tulee tehdä voittoa, jotta osakkeenomistajille voidaan maksaa osinkoa. Yhtiön velkojat ovat etusijalla osakkeenomistajiin nähden, kun yhtiön varoja jaetaan. Osinko on tavanomaisin tuotonjakotapa osakkaille. Osingolla tarkoitetaan yrityksen omistajilleen maksamaa osuutta yhtiön tekemistä voitoista. Yhtiön hallitus tekee esityksen osingonjaosta yhtiökokoukselle, joka tekee päätöksen osingonjaosta. Yhtiö voi jakaa osinkoja vapaasta pääomasta, joka koostuu yleensä edellisten tilikausien aikana tehdyistä voitoista. Oikeus osinkoon on osakkeenomistajilla, jotka on merkitty osakkeenomistajiksi yhtiön osakasluetteloon viimeistään yhtiökokouksen päättämänä osingon täsmäytyspäivänä. (Nordea, 2023)

Muita tapoja ovat pääoman palautus, yhtiön omien osakkeiden hankkiminen ja yhtiön purkaminen. Kaikki tavat pl. Purkaminen ovat tavallisia pörssi-yhtiöissä. Yhtiön käyttämään tuotonjakotapaan vaikuttaa oleellisesti verotus. Tuottoa on mahdollista saada myös myymällä osakkeet korkeammalla hinnalla kuin millä ne on alun perin ostettu (Visma, 2022)

Käydäkseen kauppaa osakkeilla, on sijoittajalla oltava pankkitilin lisäksi arvo-osuus tai osakesäästötili. Jotta sijoittaja voi käydä kauppaa kotoaan käsin internetin välityksellä ulkomaisilla pörssiosakkeilla, on hänellä oltava sopimus siitä pörssivälittäjän kanssa. Kun sijoittaja ostaa pörssiosakkeita ensimmäistä kertaa, hänen on solmittava asiakassopimus pörssivälittäjän kanssa, jonka molemmat osapuolet hyväksyvät kirjallisesti ja asiakkaan on siirrettävä tarvittavat varat pankkitililtään välittäjän palvelussa olevalle rahatilille. Pörssiosakkeiden kaupankäynti verkossa toimii jokseenkin samalla tavalla kuin tavanomaisten pankkiasioiden hoito. Jos asiakas haluaa käydä kauppaa verkossa, hän saa pörssivälittäjältä tunnuksen ja salasanan, joilla hän kirjautuu välittäjän palveluun ja pääsee hoitamaan sijoituksiaan. Osakkeiden osto ja myynti tapahtuu sähköisellä toimeksiantolomakkeella, jolle merkitään mitä arvopaperia halutaan ostaa tai myydä ja kuinka monta. (Saario, 2020)

2.2 Osakesijoittamisen riskit

Osakesijoittamiseen sisältyy aina erilaisia riskejä, erityisesti aloittelevilla sijoittajilla ei aina ole käsitystä siitä minkä suuruisia riskejä he ottavat tai miten hajautus toimii. On olemassa mahdollisuus, että sijoittaja ei saa sijoittamaansa pääomaa takaisin tai hän saattaa saada vain osan ja jäädä tappiolle, vaikka tuottoa tulisi se voi olla odotettua pienempi.

Sijoitusmarkkinoilla riskillä ja tuotto-odotuksella on yhteys. Suureen tuotto-odotukseen liittyy useimmiten suurempi riski ja sijoitus on epävarmempi. Riskien ymmärtäminen on olennainen osa sijoittamista.

Sijoittajan tulisi osata rakentaa sijoitussalkkunsu siten, että sen tuotto-odotus ja riskitaso vastaavat hänen näkemystään. Pahimmillaan riskin realisoituminen voi tarkoittaa jopa koko sijoitetun summan menettämistä. Yleensä riskillä tarkoitetaan kuitenkin volatilitteettiä eli arvopaperin arvonmuutosta suuntaan tai toiseen, mikä merkitsee suurempaa todennäköisyyttä sille, että sijoitus tekee joko tappiota tai voittoa. (Saario, 2020, s. 101)

Markkinariski eli systemaattinen riski tarkoittaa tappioriskiä, joka johtuu markkinoihin kokonaisvaltaisesti vaikuttavista asioista, markkinariski ei siis rajoitu yhteen sijoitukseen, yhtiön tai toimialaan, joten siltä on hyvin hankala suojautua. Markkinariskillä on olemassa alatyyppejä, joihin kuuluvat korko, valuutta, raaka-aine ja yleinen osakemarkkinariski. Markkinariski on osa sijoituskohteen hintamuutosten voimakkuudesta eli volatilitteetista. Markkinariskiä mitataan sijoituksen beta-kertoimella, joka on markkina- ja sijoitustuoton regressiosuoran kulmakerroin. (Pankkiasiat.fi, ei pvm)

Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien keskinäisistä arvonmuutoksista aiheutuvaa muutosta sijoituksen arvossa. Esim. dollarin heikkeneminen euroon nähden laskee sijoittajan tilillä olevien dollareiden arvoa euroissa. Euroalueen ulkopuolelle suuntautuvat sijoitukset tehdään aina ulkomaanvaluutalla. Osakesijoituksissa valuuttariskin arviointi on haastavaa, sillä valuuttakurssien muutosten vaikutus on usein monimutkaista. Yrityksen tuloslaskelman erät voivat koostua useilla eri valuutoilla vastaanotetuista tuloista ja maksetuista kuluista. Moni yritys julkaisee vuosikertomuksessaan analyysin valuuttakurssien vaikutuksesta yrityksen tulokseen. Esim. sen miten tilikauden tulos muuttuu, jos dollari on tilikauden aikana keskimäärin viisi prosenttia vahvempi euroon nähden. (Elo & Saarhelo, 2018, s. 149)

Vastapuoliriski on riski, jossa vastapuoli ei vastaa rahamääräisistä maksuvelvoitteistaan. Kaikkiin vähintään kahden tahon maksuvelvoitteisiin sisältyy aina jonkinasteinen vastapuoliriski. Vastapuoliriski kuvaa maksuvelvoitetta, ei niinkään lainasaamisista aiheutuvaa riskiä. Vastapuoliriskiä syntyy myös sijoittamisessa, jos vastapuoli ei toimita myytyjä arvopapereita sovitusajassa, vaikka asiaankuuluvat maksut olisi suoritettu. (Toisin.fi, 2022)

Operatiivinen eli toimintaan liittyvä riski on seuraus tapahtumasta, joka aiheutuu esim. salkunhoitajan riittämättömästä tai toimimattomasta sisäisestä prosessista. Operatiiviset riskit ovat organisaation toimintaan liittyviä vahinkoriskejä ja vahingollisia seurauksia maineelle, jotka voivat seurata virheistä organisaation sisäisissä prosesseissa. Näiden negatiivinen vaikutus tuottoon voi olla huomattava. (Toisin.fi, 2022)

Maariskillä tarkoitetaan yrityksen poliittisen tai taloudellisen toimintaympäristön muutoksista johtuvaa muutosta sijoituksen arvoon. Tutkimuslaitos Euromoney arvioi maariskiä seuraavin parametrein:

- Taloudellinen: pankkien vakaus, bkt:n kehitysnäkymät, työttömyysaste, julkisen talouden rahoitustilanne, rahapolitiikka ja valuutan vakaus.
- Poliittinen: korruptio, julkisen hallinnon vakaus ja läpinäkyvyys, institutionaalinen riski ja hallinnon sääntelypolitiikka.
- Rakenteellinen: väestörakenne, infrastruktuuri ja työmarkkinoiden toimivuus.
- Muut: pääoman saatavuus, luottoluokitukset ja velkaindikaattorit.

Maariski on läsnä kaikissa maailman maissa. Yleensä länsimaissa maariski on pienempi kuin kehittyvissä maissa. Euromoney arvioi maaliskuun 2018 lopussa, että Suomen maariski on kahdeksanneksi pienin koko maailmassa. (Elo & Saarhelo, 2018)

2.2.1 Hajauttaminen

Osakesijoittamiseen liittyviä riskejä voi vähentää hajauttamalla sijoituksia. Hajauttaminen tarkoittaa sitä, että riskiä alennetaan sijoittamalla varoja useaan eri kohteeseen.

Hajauttamisen ajatus perustuu siihen, että eri osakkeiden hyvät ja huonot arvonmuutokset ja tulokset tapahtuvat eri aikoina ja suhdanteiden eri kohdissa. Yhden osakkeen arvonnousu ja onnistuminen tasoittavat mahdollista arvonmenetystä toisaalla, jolloin sijoitusten kokonaistuotto pysyy kohtuullisena ja suuret tappiot vältetään.

Hajauttamisessa huomioonotettavia seikkoja ovat: eri sijoituskohteet, toimialat, yritysten maantieteellinen toiminta-alue sekä aika. Hajautusta voi tehdä pikkuhiljaa; ensin voi ostaa yhtä osaketta ja seuraavalla ostokerralla taas toisen toimialan tai eri alueella toimivan yrityksen osaketta. Pörssisäätiö suosittelee sivuillaan vähintään viiden, mutta mieluummin jopa kymmenen eri yhtiön osakkeiden omistusta.

Hajauttaminen eri toimialoihin vaikuttaa siten, että yhden toimialan ajautuessa vaikeuksiin, muiden toimialojen sijoitukset ovat turvassa kyseisiltä vaikutuksilta. Maantieteellisellä hajauttamisella taas vältetään geopolittisia riskejä. Monet yhtiöt toimivat globaalisti ja eri alueilla.

Ajallinen hajauttaminen tarkoittaa, että kaikkia varoja ei sijoiteta kerralla, vaan vähitellen ja säännöllisesti. Näin vältetään osakkeiden ostoa silloin kun kurssi on korkeimmillaan. Säännöllisin väliajoin sijoittamalla saadaan hankittua enemmän osakkeita, kun ne ovat edullisempia ja vähemmän silloin kun ne ovat kalliimpia. Pitkällä aikavälillä osakkeiden keskimääräinen ostohinta saadaan näin alemmaksi. (Pörssisäätiö, ei pvm)

2.3 Osakesijoittamisen verotus

Osakesijoituksista saadut osingot ja osakkeiden myyntivoitot ovat pääsääntöisesti verotettavaa pääomatuloa, jota verotetaan siten että 30 000:n euroon asti veroprosentti on 30 %. Tämän ylimenevästä osuudesta verotetaan 34 %. Sijoitustoiminnasta aiheutuneet kulut ja tappiot ovat vähennyskelpoisia. Pörssiyhtiöltä saadusta osingosta maksetaan myös pääomaveroa, mutta ero myyntivoittoon nähden on siinä, että pörssiyhtiöltä saadusta

osingosta 85 % on verotettavaa pääomatuloa, josta sitten maksetaan normaali 30 % tai 34 % pääomatulovero. Näin koko osingon veroprosentiksi saadaan 25,5 % tai 28,9 %.

Muun, kuin julkisesti noteeratun yhtiön maksamasta osingosta maksetaan ennakonpidätys 7,5 %, 150 000 euroon asti, tämän ylittävistä osista ennakonpidätystä maksetaan 28 %. Saadusta osingosta 25 % on veronalaista pääomatuloa ja loppu 75 % verotonta aina 150 000 euroon asti. Tässä on kuitenkin ehto, että maksetun osingon tulee olla enintään 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta. (Nordnet Bank Ab, 2023)

Lähdeveroprosentti tarkoittaa sitä, kuinka suuri osuus osingosta verotetaan osingon suorittaneen yhtiön kotimaahan. Suomen lähdeveroprosentin, (mikä on 20 % yhteisöille ja 30 % luonnollisille henkilöille.) ylittävä vero huomioidaan ja hyvitetään pääsääntöisesti kotimaan verotuksessa, mikäli osinko tulee arvo-osuustilille. Osakesäästötilille ostettujen osakkeiden kohdalla lähdeveroa sen sijaan ei hyvitetä vastaavasti. Sijoittajalla on mahdollisuus hakea liikaa perittyä lähdeveroa takaisin yhtiön kotimaasta. Tämä on kuitenkin sijoittajan itsensä vastuulla. Sijoituspalvelut eivät tee tätä sijoittajan puolesta. Takaisinmaksettuja lähdeveroja verotetaan osakesäästötililtä nostettuna tuottona, eli niistä maksetaan pääomatuloveroa. (Nordnet Bank AB, 2022)

Ulkomaisista osakkeista saaduista osingoista maksetaan veroa osittain Suomeen ja osittain kyseisen yhtiön kotimaahan. Osingoista perittävä lähdevero vaihtelee eri maiden verotuksen ja niiden kanssa solmittujen verosopimusten mukaan. Ruotsissa, Yhdysvalloissa ja Kanadassa lähdevero on 15 %, Saksassa 26,4 %, Norjassa 25 % ja Tanskassa 27 %.

Osakkeiden omistamisesta ei tarvitse maksaa veroa, vero peritään vasta kun osakkeet myydään. Osakkeiden verotukseen pätevät yleensä samat säännöt riippumatta siitä ovatko osakkeet kotimaisia tai ulkomaisia tai onko kauppa suoritettu ulkomaisen arvo-osuustilin kautta tai ei. (Verohallinto, 2022)

2.4 Osakesäästötili

Osakesäästötili (OST) on osakesäästämiseen käytettävä tili, jonka avulla voi käydä kauppaa sekä kotimaisilla, että ulkomaisilla osakkeilla, ilman välittömiä verovaikutuksia.

Osakesäästötilin sisäiset osingot ja korot ovat verovapaita, ja ne voidaan uudelleen sijoittaa ilman, että niistä maksetaan välillä veroa. Tämä mahdollistaa korkoa korolle – ilmiön hyödyntämisen osakesäästämässä, kun myyntivoitot ja osingot saadaan osakesäästötilille heti, ilman että välissä tarvitsisi maksaa veroa. (Nordea, 2022)

Tärkeitä osakesäästötiliin liittyviä seikkoja, jotka on hyvä ottaa huomioon ovat:

- Osakesäästäjällä voi olla vain yksi osakesäästötili, tämä tarkoittaa sitä, että osakesäästötili voi olla vain yhdessä pankissa kerrallaan.
- Osakesäästötiliin kuuluvat erikseen rahatili ja osakkeiden säilytystili. Rahatilille voi siirtää enimmillään 50 000 euroa, joko osissa tai kerralla.
- Osakesäästötili on tarkoitettu vain osakkeille, joten sen avulla ei voi käydä kauppaa rahastoilla. Myöskään vanhoja osakeomistuksia ei voi siirtää osakesäästötilille. (Nordea, 2022)

2.5 Arvo-osuustili

Arvo-osuustili eli osakesalkku on sähköisten arvopapereiden hallinnointiin tarkoitettu tili, jonka avulla säilytetään sähköisiä arvopapereita, kuten osakkeita ja joukkovelkakirjalainoja. Kun sijoittaja ostaa arvo-osuuden hänen ostamansa omistus kirjataan sähköisesti arvo-osuustilille. Arvo-osuustilille merkataan tiedot tilin arvo-osuuksien omistajasta, osuuksien lukumäärästä ja tieto siitä, millaisista arvo-osuuksista on kyse. Tiedoista ilmenee myös omistajaan kohdistuvat oikeudet ja rajoitukset. (OP Ryhmä, 2022)

Arvo-osuustilillä voi säilyttää vain arvopapereita, sille ei voi tallettaa rahaa eikä siltä voi tehdä nostoja tai suorittaa maksuja. Siksi osakesijoittaja tarvitsee arvo-osuustilin lisäksi pankkitilin, jolle voidaan maksaa mahdolliset osingot ja jonka kautta sijoitustoiminnan rahaliikenne hoidetaan. Sijoittaja saa vuoden lopussa tiliotteen, josta ilmenevät sijoittajan

omistukset sekä tuotot. Nämä tiedot ovat tärkeitä verotusta varten. Tiedot menevät verottajalle automaattisesti. (OP Ryhmä, 2022)

2.6 Osakesäästötilin ja arvo-osuustilin eroavaisuudet

Suurin osa osakesäästötilin ja arvo-osuustilin välillä on verotuksellinen. Osakesäästötilillä voi säilyttää ja siirtää rahaa verottomasti. Arvo-osuustilin verotuksen sen sijaan sisältyy myös osingot ja mahdolliset luovutustappiot. Osakesäästötili on siis verotuksellisesta näkökulmasta kannattavampi kuin arvo-osuustili.

Osakesäästötiliin kuuluu kuitenkin erinäisiä rajoituksia, mitä arvo-osuustilillä ei ole.

Osakesäästötilille voi siirtää enintään 50 000 euron edestä varoja, arvo-osuustilillä vastaavaa rajoitusta ei ole. Sijoitusten arvolle ei kuitenkaan ole maksimisummaa. Sekä osakesäästö-, että arvo-osuustilillä voi käydä kauppaa sekä kotimaisilla, että ulkomaisilla osakkeilla.

Ulkomaisten osakkeiden ostaminen on kuitenkin järkevämpää verotussyistä arvo-osuustilille, sillä ulkomaisista yrityksistä saadun osingon veroa ei saada enää myöhemmin takaisin. Mikäli ulkomainen yritys ei maksa osinkoa, tätä ongelmaa ei ole. Toki myös osinkoa maksavan ulkomaisen yrityksen osakkeita voi säilyttää osakesäästötilillä, tällöin vain maksettavat verot muodostuvat suuremmiksi.

Viimeinen eroavaisuus arvo-osuustilin ja osakesäästötilin välillä koskee sitä, millaisia arvopapereita niille voidaan ostaa. Osakesäästötilille ei voi ostaa ETF-rahastoja tai muita vastaavia sijoituskohteita. Arvo-osuustilillä ei ole rajoituksia sen suhteen millaisia arvopapereita sille ostetaan.

Osakesäästötili soveltuu paremmin pidempiaikaista ja passiivisempaa sijoittamista varten. Se on parempi vaihtoehto myös, jos tarkoituksena on osinkojen uudelleensijoittaminen tai sijoituskohteiden vaihtaminen. Lyhytkestoiselle sijoittamiselle taas arvo-osuustili on parempi vaihtoehto, varsinkin jos osakkeita ostetaan ja myydään usein. Osakesäästötilin huono puoli on siinä, että sijoitustoiminnan tappioista aiheutuvat verovähennyksen voi saada vasta, kun tili lopetetaan tai jos koko tili on tappiolla. Osakesäästötilin yksittäisistä sijoituksista siis ei voi saada vähennyksiä. Jos osakkeen arvo laskee voimakkaasti, on parempi, että osake on arvo-osuustilillä, jotta siitä saadaan verovähennykset.

Yhteenvetona voidaan sanoa, että arvo-osuustili on monipuolisempi, kuin osakesäästötili, sillä arvo-osuustilillä voi käydä kauppaa osakkeiden lisäksi mm. rahastoilla ja muilla arvopapereilla, siinä missä osakesäästötili on vain osakkeita varten. Arvo-osuustilillä ei ole myöskään talletusrajaa. Osakesäästötililtä ei myöskään voi siirtää arvopapereita toiselle tilille ja osakesäästötilien lukumäärä on rajoitettu yhteen per henkilö. Osakesäästötilin merkittävä etu onkin siinä, että verotus tapahtuu vasta noston yhteydessä. Kaiken kaikkiaan osakesäästötili on helpompi aloittelevalle osakesijoittajalle. Kokeneemman sijoittajan kannattaa sen sijaan ehdottomasti kääntyä arvo-osuustilin puoleen.

Sijoittajan ei kuitenkaan ole pakko valita jommankumman väliltä, sillä sijoittajalla voi olla sekä osakesäästö- että arvo-osuustili, joille hän voi ostaa osakkeita tai muita arvopapereita sen mukaan, mikä kullekin tilille paremmin sopii. Arvo-osuustilejä voi omistaa myös useammalla kuin yhdellä rahoituslaitoksella.

Julkisessa keskustelussa on nostettu esiin osakesäästötilin rajoitusten vähentämistä ja osakesäästötilin uudistusta. Mm. talletusrajan nosto 100 000 euroon ja rahastojen mukaanotto osakesäästötilille ostettaviin arvopapereihin on ollut esillä. (Sortter, 2022)

3 Osakesijoittamispalvelut

Sijoituspalveluita tarjoavia tahoja säätelee sijoituspalvelulaki (747/2012). Lainsäädännön näkökulmasta sijoituspalvelua on sijoitusneuvonta, omaisuudenhoito, sekä rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottaminen, välittäminen ja toteuttaminen.

Sijoituspalveluita tarjoava yritys voi myös tarjota asiakkailleen oheispalveluita kuten myöntää sijoituspalveluihin liittyviä luottoja ja tehdä sijoitustutkimuksia sekä sijoittamiseen liittyviä suosituksia. (Finanssivalvonta, 2020). Sijoituspalvelua saavat tarjota luottolaitostoimiluvan saaneet pankit, sijoituspalvelutoimiluvan saaneet sijoituspalveluyritykset, tai omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan osalta toimiluvan saaneet rahastoyhtiöt tai vaihtoehtorahastojen hoitajat. (Finanssivalvonta, 2020)

Aloittelevalle sijoittajalle helppo ja looginen sijoituspalvelu on pankki, jossa hänellä on jo olemassa oleva pankkitili. Pankit tarjoavat itse sijoituspalveluiden lisäksi myös sijoitusneuvontaa asiakkailleen. Pankit veloittavat sijoituspalveluidensa käytöstä jonkin

verran, summat voivat poiketa riippuen pankista, nämä palvelu- ja hoitomaksut on hyvä huomioida, sillä ne osallaan vaikuttavat sijoitusten kannattavuuteen ja tuottoon.

Pankit veloittavat osakekaupankäynnistä eri summia erilaisin perustein. Esim. Osuuspankki veloittaa arvo-osuustilillä käydystä arvopaperikaupasta 0,05–0,20 %, riippuen siitä, miten paljon sijoittaja on käynyt kauppaa edellisen kalenterineljänneksen aikana. Minimiveloitus on 3–9 € Suomessa ja Ruotsissa listatuista osakkeista ja 8–9 € muissa maissa listatuista osakkeista. Lisäksi Osuuspankki perii valuutanvaihtokulua 0,30 % kaupankäyntisummasta. (OP Ryhmä, ei pvm).

Nordea veloittaa välityspalkkiota 0,06-0,20 %, pienissä kaupoissa, jotka jäävät alle tietyn summan (300-800 € tason mukaan) välityspalkkiota peritään 1 %. Ei-euromääräisten osakkeiden valuutanvaihto kulu on 0,30 %. Lisäksi on olemassa maakohtaisia maksuja kuten Ranskan ja Espanjan suuriin pörssiyrityksiin kohdistuva transaktiovero. Italia perii 0,1 %:n transaktioveroa kaikista osakekaupoista. (Nordea Bank Oyj, 2023)

Sijoittamiseen keskittyvä ja sijoittajapiireissä tunnettu sijoituspalveluita tarjoava pankki on ruotsalainen Nordnet. Se on perustettu Ruotsissa vuonna 1996 ja se laajentui Suomeen vuonna 2005. Suomen lisäksi Nordnet toimii Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa.

Osakesijoittajalle Nordnet tarjoaa kauppapalveluiden lisäksi ajantasaiset osakekurssit, tietoa osakesijoittamisesta, sekä tietoa ja tilastoja useiden eri maiden osakemarkkinoista. Näiden palveluiden lisäksi Nordnetillä on oma sijoituskoulu ja blogi, josta aloitteleva sijoittaja voi saada hyödyllistä tietoa osakesijoittamiseen liittyen.

Nordnetin kauppahinnastossa pätee sama periaate, kuin edellä mainittujen pankkien hinnoissa. Mitä enemmän käyt kauppaa, sen pienemmät ovat välittäjän palkkiot. Nordnetin kaupankäyntipalkkiot vaihtelevat Helsingin pörssissä 0.06–0,20 %:n välillä, minimipalkkioiden ollessa 3–9 €. Ulkomaisilla osakkeilla kauppaa käydessä veloitetaan myös valuutanvaihtokulua 0.25 % automaattisesta valuutanvaihdosta tai 0.075 %, jos sijoittaja tekee valuutanvaihdon itse.

Pankkien lisäksi on olemassa muitakin sijoitusvälittäjiä. Verkossa toimivia online-välittäjiä. Näiden välittäjien tarjoamat palvelut, markkinat ja saatavilla olevat sijoituskohteet voivat poiketa paljon toisistaan, ulkomaisia online-välittäjiä harkitessa kannattaakin olla tarkkana ja

mieltä etukäteen millaisiin kohteisiin pyrkii sijoittamaan. Aloittelevan osakesijoittajan on hyvä myös ottaa huomioon välittäjän asiakaspalvelu ja sijoitusneuvontapalvelut. Näitä online-sijoitusvälittäjiä ovat mm. eToro, Degiro ja Lynx. Verkossa toimii myös lukuisia muita sijoitusvälittäjiä, joilla on omat osakevalikoimansa ja hinnoittelunsa.

4 Ulkomainen osakekauppa

Ulkomaisiin osakkeisiin sijoittamiseen on kaksi oleellista perustetta. Ensinnäkin jos sijoituksille havitellaan korkeampaa tuottoa ja toisekseen sijoituksia hajauttamalla pienennetään sijoittamiseen liittyvää riskiä. Teknisesti ulkomaisiin osakkeisiin sijoittaminen on yhtä helppoa kuin kotimaisiin osakkeisiin sijoittaminen. Osakemarkkinoilla sijoitukset ohjautuvat sinne, missä on kasvua. Eurooppalaisten teollisuusmaiden kasvu on yleensä 0–2 %, Yhdysvalloissa 2–4 % vuodessa. Osakkeiden arvo kohoaa nopeammin maissa, joissa talouskasvu on nopeampaa. Sijoitusriskin suuruuteen liittyy volatiliteetti. Volatiliteetti tarkoittaa sijoituksen arvon muutosta keskituoton ympärillä. Mitä suurempi arvon muutos on suhteessa keskimääräiseen arvonmuutokseen, sitä suurempi volatiliteetti on kyseessä, suurempi volatiliteetti merkitsee suurempaa epävarmuutta tuoton suhteen ja täten suurempaa riskiä. Volatiliteetti lasketaan yleensä päivätuoton keskihajonnasta ja se ilmoitetaan prosentteina tietyssä ajassa. Hyvin alhainen volatiliteetti merkitsee pientä riskiä, mutta se voi myös tarkoittaa, että osakkeen vaihto on pientä, jolloin sen myynti voi olla hankalaa. (Myllyoja, 2023)

Mitä korkeampi volatiliteetti, sitä enemmän kurssit heiluvat molempiin suuntiin. Suomen osakemarkkinat nousevat ja laskevat enemmän kuin esim. Saksassa tai Yhdysvalloissa. Helsingin pörssistä puuttuu erityisesti kasvavia teknologiayhtiöitä, joihin sijoittamalla on mahdollista saada hajautushyötyä ja päästä mukaan niiden kasvuun. Hajauttamisessa olennaista on, että sijoitussalkkuun hankittavien kohteiden keskinäinen riippuvuus on mahdollisimman pieni.

Helsingin pörssin osuus koko maailman osakemarkkinoista on hyvin pieni (alle 1 %). Joten, sijoitusmahdollisuudet kotimaassa ovat hyvin rajalliset. Kansainvälinen osakesijoittaminen laajentaa sijoitusmahdollisuuksia eri toimialoille, joita Suomessa ei välttämättä ole ja auttaa hallitsemaan osakesijoittamiseen liittyviä riskejä, kun sijoituksia saadaan hajautettua.

Vaatimukset kansainvälisen osakekaupan osalta ovat samat kuin kotimaisen, eikä kansainvälistä osakekauppaa varten tarvita erillistä säilytystä. (Saario, 2020)

Olennaisia seikkoja, jotka on hyvä ottaa huomioon, kun käydään kauppaa kansainvälisillä osakkeilla ovat.

- Kotimaisesta kaupankäynnistä poikkeava transaktiovero ja kaupankäyntipalkkio
- Verotuskäytännöt ja euroalueen ulkopuolelle sijoittaessa valuuttakurssiriski
- Mahdollisesti käytössä olevat pörssierät, tämä tarkoittaa sitä, että osakkeita ei voi ostaa tai myydä haluamansa määrää, vaan niitä on ostettava tai myytävä tietynkokoisissa erissä.
- Kotimaan kaupankäynnistä poikkeavat toimeksiantojen pituudet ja muut kyseisen pörssin erikoispiirteet.
- Yhdysvaltain kaupankäynnissä tulee huomioida QI (Qualified Intermediary) -asiakirjavaade. Kyseessä on Yhdysvaltain lähdeveron perimistä varten kehitetty järjestelmä, jonka tarkoituksena on veronkierron estäminen. Asiakirja perustuu Yhdysvaltain vuonna 2010 hyväksymään Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) – lakipakettiin. (Valtiovarainministeriö, 2014)

Kansainvälisessä osakekaupassa on markkinakohtaisia poikkeamia palkkioiden sekä transaktioverojen osalta. Transaktiovero on taloudellisia tapahtumia kuten osakekauppoja koskeva vero, jota maksetaan yleensä tapahtuman arvon perusteella. Vero voi olla kiinteä summa, tai tietty prosenttiosuus kauppasummasta. Esimerkiksi Ranska perii suurimpien ranskalaisyhtiöiden osakkeiden oston yhteydessä 0.30 %:n transaktioveron ja Espanjassa peritään 0.20 % suuruinen transaktiovero, jos oston markkina-arvo ylittää miljardi euroa. (OP-ryhmä, 2022).

5 Kansainvälisen osakekaupan erityispiirteitä maittain

Tässä osiossa perehdytään tarkemmin kansainvälisen osakekaupan erityispiirteisiin tutustumalla Norjan, Saksan ja Yhdysvaltain osakemarkkinoiden erityispiirteisiin, tärkeimpiin toimialoihin, sekä osakemarkkinoiden kehitykseen. Lisäksi perehdytään tarkemmin myös kyseisten valtioiden osakemarkkinoihin liittyviin uniikkeihin riskeihin, osakesijoittamisen kustannuksiin sekä verotukseen. Esimerkkivaltioiksi valitsin ensinnäkin Norjan, sillä se on pohjoismaana lähellä Suomea ja siksi varteenotettava sijoituskohde suomalaisille osakesijoittajille. Se on myös erityislaatuinen merkittävän öljysektorinsa ja oman valuuttansa myötä. Se ei myöskään ole EU-maa. Saksa valikoitui yhdeksi esimerkikimäiksi lähinnä siksi, että se on EU:n suurin talous. Suomi käy suuren osan ulkomaankaupastaan EU-maiden kanssa ja EU:lla on yhteneväinen lainsäädäntö, joka vaikuttaa merkittävästi osakesijoittamiseen. Saksan erityispiirteenä on myös raskaan teollisuuden merkittävä asema. Viimeinen esimerkkimaa on Yhdysvallat. Yhdysvaltain valitseminen johtui ensisijaisesti siitä, että se on maailman suurin talous ja täten sen osakemarkkinat ovat myös maailman suurimmat. Yhdysvaltain osakesijoittamiseen liittyvässä lainsäädännössä on myös erityispiirteitä, jotka toimivat hyvinä esimerkkeinä siitä, miten eri maiden lainsäädännöt voivat poiketa toisistaan.

5.1 Norja

Norjan pörssitoimintaa hoitaa itsenäinen Oslo Børs eli Oslon pörssi. Kyseessä on hieman Suomea suurempi osakemarkkina. Norjan pörssissä on kevyemmin säännelty pienempien yhtiöiden lista, kuten First North muissa pohjoismaissa. Norjassa lista tunnetaan nimellä Oslo Axess ja sen markkina-arvo oli vuonna 2018 noin 2,5 miljardia euroa. Toimialoista Norjassa erottuvat energiasektori, joka on painottunut öljyn- ja maakaasun tuotantoon, laivanvarustus sekä kalaruokateollisuus, kuten lohenkasvattamot. Näillä kaikilla on olemassa myös omat osakeindeksit: OSKI Energy Index, OSLO Shipping Index ja OSLO Seafood Index. Merkittävin energiasektorin yhtiö Norjan pörssissä on Equinor eli entinen Statoil, jonka markkina-arvo oli vuonna 2018 75 miljardia euroa. Muita merkittäviä yhtiöitä ovat: Aker BP, Subsea 7, TGS-NOPEC Geophysical Company, Borr Drilling, DNO, Aker Solutions ja Petroleum Geo-Services. Varustamoalan merkittävimmät yhtiöt ovat: Wallenius Wilhelmsen Logistics, Golden Ocean Group, Frontline, Stolt-Nielsen ja Fjord1. (Elo & Saarhelo, 2018)

Monet Norjan yhtiöt ovat riippuvaisia öljy- ja kaasusektorin menestyksestä. Siksi raakaöljyn hinnalla on erityisen tärkeä asema Norjan taloudelle ja osakemarkkinoille. Sektorin roolia korostaa entisestään Norjan valtion omistama öljyrahasto, jolla on paljon omistuksia muissa kansainvälisissä energiayhtiöissä kuten Royal Dutch Shellissä ja Exxon Mobilissa. Muita merkittäviä Norjalaisyhtiöitä, jotka eivät kuulu edellä mainittuihin toimialoihin ovat mm. teleoperaattori Telenor, finanssikonserni DNB ja päivittäistavarayhtiö Orkla. (Elo & Saarhelo, 2018)

Norjaan sijoittaessa kannattaa ottaa huomioon se, että se on erityisen altis geopolittisille ja maailmantalouden tapahtumille. Erityisesti öljyn hinta, kansainväliseen öljykauppaan vaikuttava säännöstely ja jopa pakotteet vaikuttavat Oslon pörssin kurssiin merkittävästi. (Johannesen, 2022)

Norja ei myöskään kuulu euroalueeseen, joten norjalaisiin osakkeisiin sijoittaessa tulee huomioida myös valuuttariski. Hyvänä esimerkkinä Norjaan liittyvästä valuuttariskistä voidaan pitää, kun Norjan kruunu heikentyi Euroon nähden yli 25 % koronapandemian aikana. Yksi merkittävä syy Norjan kruunun arvon laskulle oli öljyn hinnan merkittävä lasku. (Nordea, 2021)

5.2 Saksa

Saksa on Euroopan unionin suurin talous, joka on tunnettu laadukkaista teollisuustuotteistaan. Saksa onkin merkittävä kestokulutustavaroiden ja teollisuustuotteiden viejä. Saksan teollisuuden lippulaivoja ja tunnetuimpia brändejä ovat autoalan yhtiöt Daimler, BMW, Continental ja Volkswagen. Näiden lisäksi Saksassa toimii kansainvälisesti suuria lääketeollisuuden, kemianteollisuuden, koneenrakennuksen, sähkölaitteiden valmistuksen ja rakennusmateriaalien tuotannon yhtiöitä. Euroopan kymmenestä liikevaihdolla mitattuna suurimmasta teollisuusyrityksestä kuusi on saksalaisia. Saksan vaihtotaseen ylijäämä eli viennin ja tuonnin erotus oli saksalaisen Ifo-instituutin analyysin mukaan vuonna 2017 maailman suurin. Saksan osakemarkkinoiden 130 suurinta yritystä on jaettu markkina-arvon mukaisesti kolmeen eri indeksiin. DAX käsittää suurimmat 30, MDAX seuraavat 50 ja SDAX loput 50.

Saksalaisen yhtiölainsäädännön erikoisuus on vuonna 1976 säädetty Mitbestimmungsgesetz, jonka mukaan yli 2 000 työntekijän yhtiön henkilökunta saa valita puolet yhtiön hallintoneuvoston jäsenistä, minkä vuoksi ammattiyhdistysliikkeellä on merkittävästi sananvaltaa yhtiön toiminnassa. Saksassa pienemmätkin yhtiöt raportoivat tyypillisesti englanniksi, joten yhtiöiden raporttien ymmärtämiseen riittää yleensä englannin kielen taito. (Elo & Saarhelo, 2018)

Saksassa osakkeista peritään kiinteää 25 % osinkoveroa, josta Suomen verottaja hyvittää verosopimuksen mukaisesti 15 %. Lisäksi maksetaan solidaarisuusvero ja 6 % lisä, jolloin kokonaisveroaste on 32 %. Liikaa perittyä osinkoveron erotusta on mahdollista periä takaisin Saksalta, mikä tosin vaatii työtä. Tähän vaaditaan osakevälittäjän todistus maksetuista osingoista, joka yleensä on maksullinen. Liikaverotuksen hyvitystä on mahdollista hakea jopa neljän viimeisen vuoden ajalta takautuvasti. (Viitala, 2022)

Kuva 1 Eniten kasvaneet saksalaisosakkeet viimeisten kahden vuoden aikana. (Investing.com 2023) <https://fi.investing.com/equities/germany>

Nimi ↕	Päivä ↕	1 Viikko ↕	Kuukausi ↕	YTD ↕	1 vuosi ↕	2 vuotta ↕
 RHMG Rheinmetall	+1,75%	-1,22%	-1,84%	+43,72%	+24,49%	+324,58%
 CBKG Commerzbank	+1,50%	-2,01%	+10,81%	+18,61%	+66,83%	+187,44%
 MBGn Daimler	0,00%	+1,23%	-0,43%	+14,10%	+4,41%	+157,86%
 AIRG Airbus Group	+1,08%	-1,35%	+3,89%	+12,79%	+19,07%	+114,74%
 MTXGn Mtu Aero Engines H...	-0,54%	-2,94%	+3,90%	+17,36%	+22,54%	+86,41%
 IFXGn Infineon	-4,47%	-6,47%	-9,70%	+13,96%	+18,03%	+86,12%
 SIEGn Siemens	+1,15%	+1,18%	+0,72%	+13,67%	+25,11%	+86,06%
 BMWG BMW	-0,36%	+0,04%	+1,73%	+20,70%	+28,19%	+80,78%

Yllä olevasta kuvasta nähdään viimeisten kahden vuoden aikana eniten kasvaneiden saksalaisosakkeiden arvon kehittyminen. Joukossa on mukana autoteollisuutta (Daimler, BMW), pankkitoimintaa (Commerzbank) ja lentokoneteollisuutta (Airbus ja MTU Aero Engines). Ylivoimaisena ykkösenä on ase-yhtiö Rheinmetall, jonka huima nousu selittyy Ukrainan sodan aiheuttamalla asevarustelun kiihtymisellä, tämä toimiikin erinomaisena esimerkkinä siitä, miten geopoliittiset tapahtumat maailmalla voivat vaikuttaa osakekursseihin.

5.3 Yhdysvallat

Yhdysvaltain arvopaperimarkkinat ovat maailman suurimmat ja tehokkaimmat. Suomalaiset eivät kuitenkaan ole innostuneet suorasta osakesijoittamisesta Yhdysvaltain markkinoille, vaikka siellä toimii paljon maailman parhaita kasvuyhtiöitä. Syitä tähän on mm. korkeampi pörssiyritysten arvostustaso sijoittajien keskuudessa. Osinkojen matalampi tuotto suhteessa pörssikurssiin, sekä dollarin kurssin suurempi vaihtelevuus euroon verrattuna. Yhdysvallat on myös velkaantunut ja ottaa lisää velkaa, mikä kiihdyttää inflaatiota. (Saario, 2020)

Yhdysvaltain markkinat ovat helposti saavutettavissa Suomesta käsin. Tavalliset osakevälittäjät tarjoavat kaupankäyntiä yhdysvaltalaisilla markkinoilla ja yleensä kaupankäynnin kulut ovat kohtuulliset. Yhtiöt raportoivat englanniksi ja yhdysvaltalaisen viranomaisten tuottamat tilastot ovat niin ikään saatavilla englanniksi. (Elo & Saarhelo, 2018, s. 121)

Yhdysvaltain osakemarkkinoilta löytyvät mm. it-alan teknologiajätit kuten Microsoft, Alphabet (Google), Apple ja Amazon, niiden lisäksi Yhdysvalloissa on paljon myös perinteisempää teollisuutta erityisesti autojen ja lentoliikenteen alalla kuten General Motors ja Boeing. Tulevaisuuden tekoälytrendin myötä kannattaa pitää silmällä myös Nvidiaa. Tällä hetkellä pinnalla on myös sähköautoja ja akkuja valmistava Tesla, jonka osakekurssi on viime vuosina kasvanut voimakkaasti, mutta myös laskenut paljon vuoden 2021 huippulukemasta, jolloin sen osakkeen arvo oli enimmillään yli 400 dollaria. Yhdysvaltalaisiin suuryhtiöihin sijoittaneet ovat saaneet huomattavia voittoja. Euroopasta samankaltaisia voimakkaasti kasvaneita pörssiyrityksiä ei löydy samalla tavalla, kuin Yhdysvalloista. Esim. saksalaisten osakkeiden yhteenlaskettu markkina-arvo on n. 2 biljoonaa dollaria, mikä on murto-osa yhdysvaltalaisen markkina-arvosta. Tätä selittää osaltaan erilainen talouskulttuuri. Yhdysvalloissa osakemarkkinat ja pörssiyritykset toimivat talouden vetureina, kun taas Saksassa taloutta vetävät enemmän pk-yritykset. (Lynxbroker.fi, 2023)

Kuva 2 Teslan osakekurssin kehitys viimeisen 3 vuoden ajalta.

<https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit/16119517-tesla>

Julkisten yritysten raportointivaatimukset ja raporttien saatavuus on maailman kärkiluokkaa. Yritysten raportit ovat saatavilla Securities and Exchange Commissionin (SEC) ylläpitämässä Edgar-palvelussa. <https://www.sec.gov/edgar/searchedgar/companysearch.html>.

Yhdysvaltalaisiin osakkeisiin sijoittaminen edellyttää QI-asiakirjaa. QI-asiakirja on Yhdysvaltain viranomaisten vaatima asiakirja, jota ilman ei pääse käymään kauppaa yhdysvaltalaisilla osakemarkkinoilla, osakesijoittajan näkökulmasta tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että hänen tulee käydä pankissa todistamassa henkilöllisyytensä. (OP-ryhmä, 2022)

6 Opas kansainväliseen osakesijoittamiseen

Tämän oppaan tavoitteena on tarjota tiivis tietopaketti osakesijoittajalle tai siitä kiinnostuneelle, joka harkitsee sijoittamista ulkomaisiin osakkeisiin. Oman osakesijoittamisen laajentaminen ulkomaille avaa suuret mahdollisuudet tuottojen sekä riskienhallinnan suhteen. Toivottavasti tämä opas vastaa mahdollisiin mieltä askarruttaviin kysymyksiin kansainväliseen osakesijoittamiseen liittyen ja rohkaisee aloittamaan sijoittamisen.

Päädyin tekemään tämän oppaan opinnäytetyönäni, koska olen kiinnostunut sijoittamisesta yleisesti ja kansainvälinen osakekauppa on erityinen kiinnostuksen kohteeni mitä tulee sijoittamiseen. Ajatus tämän opinnäytetyön tekemiseen ja kansainväliseen osakesijoittamiseen lähti alkuvuodesta 2020. Koronapandemian alku sai osakekurssit laskemaan, jolloin ajattelin, että kannattaisi käyttää tilaisuutta hyväksi ja ostaa osakkeita, kun niiden hinnat olivat alhaiset. Ostin pieniä määriä osakkeita muutamasta eri maasta. Norjasta, Saksasta ja Ruotsista. Erityisesti ostamani norjalaisosakkeet olivat hyvä sijoitus, sillä niiden arvo nousi parin vuoden aikana noin 130 %. Toki tämä oli poikkeuksellinen tapahtuma, mutta se sai aikaan pitkäaikaisen kiinnostuksen osakesijoittamisesta kohtaan ja pian huomasin seuraavani osakekursseja säännöllisesti.

Kansainvälistyneen kaupan ja internetin ansiosta kuka tahansa voi alkaa sijoittamaan kansainvälisillä osakemarkkinoilla. Osakesijoittamisella voi vaurastumisen ja eläkepäivien turvaamisen lisäksi myös vaikuttaa asioihin sijoittamalla eettisesti toimiviin yhtiöihin. Oppaassa käydään läpi kansainvälisen osakesijoittamisen yleisiä asioita, sen hyötyjä, kustannuksia sekä riskejä. Kansainvälisten osakemarkkinoiden erityispiirteisiin ja muistettaviin asioihin perehdytään kolmen esimerkkimaan (Norja, Saksa ja Yhdysvallat) kautta. Näiden maiden valintaan vaikuttivat erilaiset tekijät. Norjan ja Saksan kohdalla omakohtaiset kokemukset osakesijoittamisesta, lisäksi Norjan erityinen elinkeinorakenne, läheinen sijainti Suomeen nähden sekä oma valuutta tekevät siitä omalaatuisen maan sijoittaa. Saksa päätyi esimerkkipääasiassa siitä syystä, että se on EU:n suurin talous ja erittäin tärkeä kauppakumppani Suomelle ja suomalaisille. Sen lisäksi Saksan lukuisat teollisuusyhtiöt ja valtava kansainvälinen vienti sekä taloudellinen ja poliittinen vakaus tekevät siitä mielenkiintoisen ja turvallisen maan sijoittaa. Viimeisimpänä Yhdysvallat, joka lienee ilmeistä jo pelkästään siitä syystä, että se on maailman suurin talous. Lisäksi Yhdysvaltain talous ja kulttuuri painottuu huomattavasti enemmän osakemarkkinoihin ja pörssi-yhtiöihin kuin Euroopan maissa. Yhdysvaltojen laaja alojen ja yhtiöiden valikoima on erityisen hyvä sijoittajalle, joka hakee sijoituksilleen turvaa hajauttamisesta.

6.1 Osakesijoittamisesta yleisesti

Osake on omistusosuus osakeyhtiöistä. Yhtiöt laskevat osakkeita markkinoille saadakseen rahoitusta toiminnalleen. Tällöin puhutaan osakeannista. Sijoittajat taas ostavat osakkeita saadakseen tuottoa sijoitukselleen osakkeiden arvonnousun avulla. Sijoittaja voi myös saada tuottoa myös, jos yhtiö maksaa osinkoa omistajilleen. Osinko on yhtiön tekemästä tuloksesta omistajilleen maksama osuus. Yleensä osingot jaetaan kerran vuodessa, osingonjaosta päätetään yhtiökokouksessa.

Rahallisen voiton lisäksi osakkeenomistajalla on tiettyjä oikeuksia liittyen yhtiöön, jonka osakkeita hän omistaa. Osakkeenomistajalla on oikeus osallistua yhtiön yhtiökokoukseen ja osallistua yhtiöön liittyvään päätöksentekoon yhdessä muiden omistajien kanssa. Lisäksi, jos yhtiön toiminta päättyisi, olisi osakkeenomistajalla oikeus saada omistusosuuttaan vastaava osuus yhtiön jäljelle jääneistä varoista.

Osakkeisiin sijoittaessa voi syntyä myös tappiota, jos osakkeen arvo laskee alle ostohinnan eikä nouse. Tappiota syntyy vasta, jos osakkeen myy halvemmalla kuin on sen ostanut ja mahdolliset tappiot voi vähentää verotuksessa. Toinen riski mikä voi tapahtua on se, että yhtiö menee konkurssiin. Tällöin koko sijoitettu pääoma voidaan menettää. Tähän voi varautua keskittämällä sijoituksensa suuriin ja vakavaraisiin yhtiöihin, sekä hajauttamalla sijoituksensa, jolloin yhden yhtiön mahdollisen konkurssin sattuessa ei menetä koko sijoitettua pääomaa.

Osakesijoittamista varten tarvitsee joko arvo-osuustilin tai osakesäästötilin. Arvo-osuustili tunnetaan myös nimellä osakesalkku. Arvo-osuustili on näistä vanhempi ja se perinteinen tapa sijoittaa osakkeisiin. Kun taas osakesäästötili on hiljattain käyttöön otettu vaihtoehtoinen tapa osakesijoittamiseen. Arvo-osuustilillä voi säilyttää vain arvopapereita kuten osakkeita, siihen ei voi tallettaa rahaa, joten sijoittamista varten tarvitset lisäksi myös pankkitilin, jonka kautta sijoittamiseen liittyvä rahaliikenne hoidetaan. Arvo-osuustilin omistajana saat vuoden lopussa siihen liittyvät tiliotteen, josta saat kätevästi tiedot siitä, miten sijoitustesi arvo on muuttunut, nämä tiedot menevät myös verottajalle.

Osakesäästötili on toinen tapa osakesijoittamiseen, se poikkeaa arvo-osuustilistä muutamien eri seikoin. Osakesäästötilillä on erikseen rahatili ja osakkeiden säilytystili. Rahatilille voi siirtää enimmillään 50 000 € edestä varoja. Osakesäästötilejä voi omistaa vain yhden, toisin kuin arvo-osuustilejä. Osakesäästötilille voi nimensä mukaisesti hankkia vain osakkeita, kaikki muut sijoitusinstrumentit kuten rahastot tulee ostaa ja myydä arvo-osuustilin kautta. Osakesäästötilillä on siis tiettyjä rajoituksia, mitä arvo-osuustilillä ei ole. Mutta osakesäästötilillä on eräs valttikortti, mikä on se, että se on verotehokkaampi. Osakesäästötilillä voi käydä kauppaa ilman välittäjiä veroja, lisäksi osakesäästötilin sisäiset osingot ja korot ovat verovapaita, mikä merkitsee sitä, että ne voidaan sijoittaa uudelleen ilman, että välissä tarvitsee maksaa veroa. Aloittelevalle ja toimintansa pienimuotoisena pitävälle osakesijoittajalle osakesäästötili voikin siis olla helpompi ja kustannustehokkaampi kuin arvo-osuustili. Jos lähtee laajentamaan sijoitusta osakkeiden lisäksi rahastoihin tai muihin arvopapereihin, tai jos aikoo sijoittaa suuria summia, on arvo-osuustili parempi ja osakesäästötilin rajoitusten vuoksi jopa ainoa vaihtoehto.

Osakesijoittamista varten tarvitset myös välittäjän. Maailmalla toimii useita osakevälittäjiä, joilla on omat erityispiirteensä, hinnoittelunsa, osakevalikoimansa ja muut palvelut. Aloittelevan sijoittajan on kuitenkin helpointa kääntyä pankkinsa puoleen. Pankit tarjoavat tavanomaisten pankkipalveluiden lisäksi monipuolisia sijoituspalveluita ja lisäksi niiltä saa myös sijoittamiseen liittyvää palvelua ja sijoitusneuvontaa. On myös helppoa, kun saa hallinnoitua kaiken omaisuutensa yhdestä paikasta. Välittäjää valitessa kannattaa ottaa huomioon hinnaston lisäksi myös asiakaspalvelun laatu ja saatavuus, sekä arvostelut.

Osakesijoittamisessa tulee väistämättä voittoja tai tappioita, mitkä tulee huomioida verotuksessa. Osakesijoittamiseen liittyvät mahdolliset tappiot on mahdollista vähentää verotuksessa. Voitoista taas maksetaan pääomatuloveroa 30 % aina 30 000 euroon asti ja 34 % sen ylittävästä osasta. Myyntivoitosta myydään veroa aina kun osake myydään voitolla. Myös osingoista ja osakesäästötilin tuotoista tulee maksaa veroa, näistä maksaja tekee ennakonpidätyksen ja hoitaa maksun Verohallinnolle. Osingoista saaduista tuloista maksetaan lähdeveroa. Yksityishenkilölle tämä tarkoittaa sitä, että maksat pörssiyhtiön maksamasta osingosta veroa siten, että 85 % osingosta on verotettavaa pääomatuloa ja loput verovapaata tuloa.

Sijoituskohdetta etsiessä kannattaa pitää silmällä joitakin seikkoja. Itse yhtiön tulevaisuuden toimintaan liittyvät suunnitelmat ja mahdollinen tulevaisuus, mutta myös toimialakohtaiset seikat, jotka voivat vaikuttaa tulevaisuudessa. Lisäksi sijainti ja siihen liittyvät mahdolliset riskit on hyvä ottaa huomioon. Esim. Öljy-yhtiöön sijoittaminen, kun maailma pyrkii pois fossiilisista polttoaineista voi olla erittäin riskialtista. Kohdetta etsiessä on hyvä seurata indeksiä. Indeksillä on luku, joka kertoo, miten osakkeen arvo on muuttunut tietyllä aikajaksolla, indeksien avulla voi saada selville, miten pörssikurssit ovat kehittyneet, mikä auttaa hahmottamaan yksittäisen osakkeen, toimialan tai jonkin maan osakemarkkinoiden kehitystä. Myös omaa alakohtaista tuntemusta kannattaa hyödyntää sijoituskohdetta etsiessä, tietyn alan toiminnan ymmärtäminen auttaa hahmottamaan sitä, miten kannattava sijoituskohde voi olla.

6.2 Kansainvälisen osakesijoittamisen hyödyt

Oleellisin hyöty ulkomaisiin osakkeisiin sijoittamisessa on paljon suuremmat markkinat ja erilaisten osakkeiden tarjonta. Helsingin pörssi on maailman mittakaavassa pieni ja sen osakevalikoima on rajallinen. Helsingin pörssin osuus maailman osakemarkkinoista on vain alle 1 %, jolloin Helsingin pörssissä olevat pääomat ja kaupankäynti ovat volyymiltään vaatimattomia. Suomessa ei ole esimerkiksi autonvalmistajia kuten Saksassa tai IT-jättejä siinä missä Yhdysvalloissa, ulkomaisiin osakkeisiin sijoittamista puoltaa myös Suomen vaatimaton talouskasvu.

Toinen merkittävä hyöty ulkomaisiin osakkeisiin sijoittamisessa on se, että ulkomaille sijoittamalla saa hajautettua osakesalkkuaan ja näin turvattua sijoituksiaan paremmin. Jos koko osakesalkku on keskitetty Suomeen, mahdolliset tappiot voivat koitua merkittäviksi, mikäli kotimaan markkinoille iskee paikallinen taantuma. Myös yhteen maahan sijoittaessa altistuu helpommin geopolittisille ja maakohtaisille riskeille. Jos jossain maassa alkaa sota, tai maahan iskee jokin luonnonkatastrofi, tai jos sisäpoliittisista syistä maan talous horjuu, voivat sijoittajan sijoitukset olla vaarassa, jos ne on keskitetty yhteen tiettyyn maahan.

Suomi on onneksi suurelta osin turvassa edellä mainituilta riskeiltä sillä yhteiskunta ja talous ovat vakaita, luonnonkatastrofeja ei ilmesty ja myös ulkopoliittiset riskit ovat hyvin pienet. Ulkomaisiin osakkeisiin sijoittamista puoltaa myös se, että Suomen talouskasvu on verrattain

hidasta, mutta Suomen osakemarkkinoiden volatiliteetti on myös korkeampi, kuin esimerkiksi Saksassa tai Yhdysvalloissa.

6.3 Kansainvälisen osakesijoittamisen riskit ja kustannukset

Ulkomaiset osakkeet voivat olla riskialttiimpia sijoituksia kuin kotimaiset, riippuen minkä maan osakkeilla käydään kauppaa. Tästä kertoo mm. osakemarkkinoiden volatiliteetti. Volatiliteetti kuvaa osakkeen tuoton keskihajontaa tietyllä aikavälillä. Yleisesti länsimaissa volatiliteetti on pienempi. Köyhemmissä ja poliittisesti epävakaimmissa maissa volatiliteetti on vastaavasti suurempi. Köyhemmissä maissa talouskasvu on tavallisesti suurempaa kuin rikkaissa, jolloin sijoitusten mahdollinen tuotto on myös suurempi. Köyhemmät maat ovat kuitenkin myös poliittisesti epävakaita ja ne ovat myös herkempiä luonnonkatastrofien aiheuttamille riskeille. Köyhemmissä maissa myös elinkeinorakenne on paljon yksipuolisempi ja enemmän alkutuotantoon keskittyvä, jolloin toimialariski on myös merkittävästi suurempi.

Valuutariski on olemassa aina, kun sijoittamista tapahtuu eri valuuttoja käyttävien maiden välillä. Suurten ja vakaiden talouksien valuutat kuten Euro ja Yhdysvaltain dollari ovat yleensä vakaita ja vähemmän alttiita valuuttariskille. Valuuttariskin lisäksi kannattaa huomioida verotus. Eri mailla on erilaiset verotuskäytännöt mitä osakesijoittamiseen ja osinkoihin tulee, joten niiden huomioiminen on oleellisen tärkeää, kun ajatellaan kuinka tuottava jokin sijoitus voi olla. Joillakin mailla, kuten Ranskalla on käytössä myös transaktiovero, mikä tarkoittaa, että jokaisesta toteutuneesta kaupasta maksetaan veroa, tämä vero on yleensä melko pieni. Ranskassa se on 0,30 % toteutuneesta kauppasummasta.

Ulkomaisiin osakkeisiin sijoittaessa tulee huomioida maakohtaiset riskit, jokaisella maalla on omat paikalliseen politiikkaan, talouselämään ja luonnonilmiöihin vaikuttavat tekijät, jotka luonnollisesti heijastuvat myös osakemarkkinoille ja talouden kehitykseen. Yleisellä tasolla varakkaat ja vakaat maat ovat vähemmän alttiita riskeille ja pystyvät myös paremmin hallitsemaan riskejä ja niiden vaikutuksia.

Toimialariski kohdistuu nimensä mukaisesti tiettyyn toimialaan. Ulkomaisiin osakkeisiin sijoittaminen mahdollistaa sijoitusten tehokkaamman hajauttamisen eri toimialoille, sillä eri toimialojen osakkeiden tarjonta on paljon suurempi. Erityisesti suuriin maihin, joilla on

monipuolinen elinkeinorakenne sijoittaminen mahdollistaa toimialariskin tehokkaan hallinnan. Pienemmillä ja elinkeinorakenteeltaan yksinkertaisemmilla mailla toimialariski on vastaavasti suurempi.

6.4 Ulkomaisiin osakemarkkinoihin tutustuminen

Tässä osiossa perehdytään tarkemmin Norjan, Saksan ja Yhdysvaltain osakemarkkinoihin, niiden erityispiirteisiin, toimialoihin, kustannuksiin ja muihin huomioon otettaviin seikkoihin, jotka osakesijoittajan on hyvä tietää. Norja, Saksa ja Yhdysvallat ovat kaikki turvallisia sijoituskohteita, sillä kaikki kolme ovat vauraita, vakaita ja sekä sisä- että ulkopoliittiselta kannalta turvallisia maita sijoittaa. Kaikki kolme ovat Suomelle tärkeitä kauppakumppaneita ja kaikkien kolmen maiden osakkeiden ostaminen ja myynti käy helposti. Norjalaisia ja saksalaisia osakkeita voi ostaa yhtä helposti kuin suomalaisia osakkeita. Tarvitset vain osakesäästö- tai arvo-osuustilin ja osakevälittäjän, aivan kuten kotimaisiin osakkeisiin sijoittaessa. Yhdysvaltain markkinoille sijoittamiseen tarvitsee lisäksi QI-asiakirjan, josta kerron tarkemmin Yhdysvaltoja käsittelevässä osiossa. Lisäksi kannattaa huomioida näiden maiden mahdollisesti poikkeavat kustannukset valuutanvaihdon, välityspalkkioiden ja verotuksen suhteen.

6.4.1 Norja

Norjalaisiin osakkeisiin sijoittaminen voi olla erittäin hyvä ja tuottava päätös. Norjan on hyvin vauras ja vakaa maa aivan Suomen naapurissa. Norjan taloudesta puhuttaessa ensimmäisenä tulee helposti mieleen öljy ja se onkin Norjan talouden merkittävä kivijalka. Norja käyttää öljytuloistaan saamien tulojensa hallinnointiin vuonna 1990 perustamaansa öljyrahastoa. Suurin norjalainen öljy-yhtiö on Equinor, joka on tunnettu aiemmin nimellä Statoil. Equinor on listattu sekä Oslon, että New Yorkin pörssissä. Sen suurin omistaja on Norjan valtio. Toinen merkittävä öljyntuotantoalalla toimiva yhtiö on Aker Solutions.

Öljy-yhtiöt ovat Norjalle erittäin tärkeitä, sillä fossiilisten polttoaineiden tuotanto tuottaa suuren osan Norjan tuloista. Norjalaisen maakaasun kysyntä on kasvanut, kun Euroopan maat alkoivat vähentää venäläisen maakaasun ostoa vuonna 2022 Venäjän hyökättyä

Ukrainaan. Tämä tapaus toimii malliesimerkkinä siitä, miten geopoliittiset riskit ja tapahtumat voivat vaikuttaa talouden ja osakemarkkinoiden kehitykseen. Venäjän kaasuvienti kärsi merkittävästi, jolloin kilpailevat toimijat hyötyivät. Tässä onkin nähty miksi sijoitusten hajauttaminen eri maihin kannattaa, lisäksi on hyvä havaita, miten poliittisesti arvaamattomampi maa on riskialttiimpi sijoituskohte.

Toinen riski mitä Norjan öljy- ja maakaasutuotantoon tulee, on ilmastonmuutoksen vuoksi tapahtuva fossiilisten polttoaineiden kulutuksen vähentäminen ja rajoittaminen. Tällä hetkellä fossiiliset polttoaineet ovat vielä merkittävässä roolissa, mutta pitkällä aikavälillä niiden merkitys tulee vähenemään merkittävästi, jolloin on hyvä miettiä muitakin sijoituskohteita. Norjassa on onneksi myös paljon vihreän energian toimintaa ja suuri osa sen tarvitsemasta energiasta tulee vesivoimasta. Uusiutuvan energian toimijoita norjassa ovat mm. aurinkoenergiaan keskittynyt REC, vetytaloudessa toimiva Nel sekä Scatec.

Muita merkittäviä toimialoja Norjassa ovat alumiinin jalostus, kalastus ja varustamot. Vahvasta energiateollisuuteen painottumisesta huolimatta Norjassa on monia muitakin eri toimialojen yhtiöitä, joihin sijoittaa. Esimerkiksi Suomessakin toimiva urheiluvälineketju XXL ja elintarvikeyritys Orkla.

Oslon pörssin kehitystä kuvaavat kaksi indeksiä. OSEBX ja OBX. OSEBX on Oslon pörssin pääindeksi ja siihen kuuluu n. 50 osaketta. OBX-indeksiin kuuluu 25 Oslon pörssissä eniten vaihdettua osaketta. Siihen kuuluvat osakkeet määrittyvät kahdesti vuodessa. Norja ei ole euromaa kuten Suomi, joten norjalaisiin osakkeisiin sijoittaessa tulee huomioida valuuttariski, josta voi aiheutua mahdollisia kustannuksia. Norjan kruunu on pienenä valuuttana altis kurssimuutoksille, joten jos sijoitat norjalaisiin osakkeisiin, on suositeltavaa seurata samalla Norjan kruunun kurssia.

Norjaan sijoittaessa voi syntyä ylimääräistä kustannusta mm. lähdeveron muodossa, jos sijoittaja saa osinkoa norjalaiselta yhtiöltä. Norjalaisen yhtiön jakamasta osingosta veloitetaan 25 % lähdevero. Liikaa perittyä veroa on mahdollista hakea takaisin Norjan verottajalta. Kannattaa myös seurata Norjan kruunun kurssia Euroon nähden osakkeita ostaessa ja myydessä, kruunun arvo voi heilahdella, joka vaikuttaa siihen, kannattaako

osaketta ostaa tai myydä tietyllä hetkellä. Välityspalkkioiden suhteen Norjan on kuitenkin yleisesti muita maita edullisempi sijoituskohde.

6.4.2 Saksa

Saksa on kansainvälistä osakesijoittamista mieltävälle erittäin varteenotettava ja turvallinen vaihtoehto. Se on EU:n suurin talous, sen elinkeinorakenne on monipuolinen, se on poliittisesti erittäin vakaa ja se on hyötynyt erittäin suuresti EU:sta ja yhteisvaluutta eurosta. Keskeinen sijainti Euroopassa sekä vakaa ja mielto ilmasto tekevät Saksasta myös vakaan ja turvallisen. Saksa ei ole myöskään altis luonnonkatastrofeille. Lisäksi Saksan kuuluminen euroalueeseen tarkoittaa sitä, että valuuttariskikin on minimaalinen.

Saksa on Suomen tärkein kauppakumppani sekä viennin että tuonnin suhteen. Saksasta löytyy paljon raskasta koneteollisuutta, erityisesti autoteollisuus on yksi Saksan talouden kulmakivistä. Autoteollisuus on pikkuhiljaa siirtymässä polttomootoreista sähköautoihin, mikä tulee varmasti vaikuttamaan Saksan autoteollisuuden tulevaisuudennäkymiin. Saksassa on myös paljon palvelualan yhtiöitä, erityisesti Frankfurtiin on keskittynyt paljon pankkialan toimijoita. Saksan pörssi eli Deutsche Börse toimii myös Frankfurtista käsin.

Saksa on turvallinen ja helppo sijoituskohde, varsinkin ulkomaisten osakkeiden suhteen aloittelevaa sijoittajaa silmällä pitäen. Se on poliittisesti ja taloudellisesti erittäin vakaa. Sen kansainvälinen asema maailmantaloudessa on merkittävä sekä Euroopassa, että koko maailmassa. Sijoituskohteita etsiessä Saksasta nousevat esiin automerkit: Volkswagen, Mercedes-Benz, Audi ja BMW. Muita suuria pörssiyhtiöitä ovat mm. Deutsche Post, Bayer, Adidas, SAP ja Rheinmetall.

Kustannusten suhteen Saksaan sijoittaminen on valuutan osalta edullista, sillä Saksa on euromaa. Erilaisia lisäkustannuksia voikin syntyä Saksan verokäytännöistä osinkojen suhteen. Saksassa on käytössä 25 %:n lähdeveron lisäksi 6 % suuruinen solidaarisuusvero, joka luo mahdollisia lisäkustannuksia osinkoja saavalle sijoittajalle, toki vero on mahdollista periä takaisin, mutta siihen menee aikaa ja se vaatii työtä. Euron ansiosta valuutanvaihtokuluja ei ole. Saksassa ei ole myös käytössä transaktioveroa, kuten esim. Ranskassa. Välityspalkkiot

6.4.3 Yhdysvallat

Yhdysvallat on maailman suurin talous ja sen lisäksi se on myös erittäin tärkeä kauppakumppani Suomelle sekä suurelle osalle maailmasta. Yhdysvaltalaisiin osakkeisiin sijoittamista puoltaa monta tekijää. Erityisesti hajauttamista silmällä pitäen Yhdysvallat on erinomainen sijoituskohde, sillä sen elinkeinorakenne ja osaketarjonta on erittäin laajaa.

Yhdysvalloissa toimii useita suuria pörssiyhtiöitä, jotka kasvavat ja panostavat tulevaisuuden teknologiaan ja trendeihin. Erityisesti tietotekniikan ja ohjelmistojen saralla yhdysvaltalaiset yhtiöt ovat omassa luokassaan. Microsoft, Apple, Alphabet ja Amazon ovat panostaneet merkittävästi teknologian ja tekoälyn kehittämiseen, muita varten otettavia alan toimijoita ovat mm. IBM ja Nvidia. Muilta aloilta mainittavia yhtiöitä ovat autoteollisuudessa toimivat General Motors, Ford ja Tesla, joskin Tesla on sijoituskohteena riskialtis, sillä sen osakekurssi on historian aikana heilahdellut erittäin voimakkaasti, vaikkakin sen kurssi on pitkällä aikavälillä kasvanut erittäin paljon. Yhdysvaltain talous on osakesijoittamisen kannalta mielenkiintoinen myös siksi, että Yhdysvaltain talous on huomattavasti pörssiyhtiöpainotteisempi, kuin Euroopassa. Pörssiyhtiöt ovat paljon suuremmassa roolissa talouden ja kasvun luonnissa.

Mikäli aiot kohdistaa sijoituksesi Yhdysvaltoihin, ota huomioon, että tarvitset QI-asiakirjan. QI-asiakirja, eli Qualified Intermediary, on Yhdysvaltain kehittämä järjestelmä lähdeveron perimistä varten, jonka pääasiallinen tarkoitus on estää veronkiertoa. Asiakirja on pakollinen, jos mieli sijoittaa Yhdysvaltain osakemarkkinoilla. Osakevälittäjät voivat hoitaa tämän asian kuntoon helposti. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että varmistat henkilöllisyytesi osakevälittäjän kanssa. Yhdysvaltalaisten osakkeiden suhteen voi ilmetä myös poikkeavia kustannuksia. Dollarin ja Euron kurssi vaikuttavat osaltaan kustannuksiin, joskin niiden kurssi toisiinsa nähden on suhteellisen vakaa. Myös välityspalkkiot Yhdysvaltalaisten osakkeiden suhteen voivat olla korkeita, esim. Nordnet veloitti tätä kirjoittaessa 7-15 € vähimmäisvälityspalkkiota Yhdysvaltain osakesijoituksista.

7 Johtopäätökset ja pohdinta

Ulkomaisiin osakkeisiin sijoittaminen ei ole teknisesti sen vaikeampaa kuin kotimaisiin sijoittamiseenkaan. Aloittelevan sijoittajan kannattaa asettaa itselle tavoitteita siitä, mitä hän haluaa sijoittamiselta ja mihin hän haluaa sijoittaa. Tärkeää on myös miettiä omaa riskinhallintaansa ja kuinka paljon riskejä hän on valmis ottamaan. Suurempi potentiaalinen tuotto tarkoittaa samalla suurempaa riskinottoa. Sijoituskohtetta valittaessa kannattaa myös huomioida oma tuntemus eri aloista. On paljon helpompi ottaa huomioon riskit ja löytää hyviä sijoituskohteita, jos jokin tietty ala on jo ennestään tuttu ja erityisesti jos on perillä alan tulevaisuudennäkymistä ja toimijoista, jotka ovat ajan hermolla.

Osakesijoittajalle on tarjolla eri palveluntarjoajia ja välittäjiä. Helppointa on olla yhteydessä pankkiin, jota käyttää yleisten pankkiasioiden hoitoon, sillä heiltä saa samalla apua sijoittamiseen kattavasti ja helposti. Myös muita välittäjiä kannattaa ehdottomasti harkita sen mukaan, mihin maihin, millä summilla ja millä tavoitteilla on lähdössä sijoittamaan. Jotkut välittäjät tarjoavat edullisempia välityspalkkioita eri maille ja niiden tarjoamat sijoitusvaihtoehdot voivat poiketa toisistaan. Osakesijoittamista varten kannattaa myös miettiä sijoittaako arvo-osuustilille vaiko osakesäästötilille, aloittelevalle sijoittajalle osakesäästötili on helpompi ja verotuksen suhteen edullinen ratkaisu, jolla pääsee alkuun sijoittamisessa. Edistyneemmälle ja erityisesti osinkosijoittajalle taas on suositeltavaa käyttää arvo-osuustiliä.

Geopoliittinen riskinhallinta on tullut ajankohtaiseksi viimeisen parin vuoden aikana. Suurvaltojen kiihtyvät jännitteet ovat johtaneet riskien kasvamiseen, pahimmillaan jännitteet voivat johtaa sotaan, kuten Ukrainassa 2022. Tästä syystä esim. Venäjälle tai Taiwanin sijoittaminen voi olla hyvin riskialtista. Ilmastonmuutos tulee aiheuttamaan myös omat ongelmansa, jotkut maat ovat varautuneet paremmin ja panostaneet uusiutuviin energialähteisiin, nämä tulevat olemaan huomattavasti turvallisempia sijoituskohteita tulevaisuudessa. Länsimaat ovat tässä mielessä vakaita ja turvallisia kohteita, sillä niiden taloudet ovat monimuotoisempia ja ne pystyvät varautumaan ja kontrolloimaan ilmastonmuutoksen aiheuttamia riskejä ja mahdollisia vahinkoja tehokkaasti.

Valuuttariskin hallinta on helpointa keskittämällä sijoitukset euroalueen maihin. Saksaan tai Ranskaan sijoittaessa ei ole valuutan arvon muutoksesta johtuvaa riskiä ja lisäkustannuksia. Myös Yhdysvaltoihin sijoittaessa valuuttariski on kohtuullisen pieni, sillä sen arvo on hyvin lähellä euroa ja suuret valuutat eivät ole alttiita radikaaleille arvomuutoksille. Pienet valuutat, kuten Norjan kruunu ovat alttiimpia kurssimuutoksille, niillä ei ole myöskään yhtä vahvaa asemaa kuin dollarilla ja eurolla, joten valuuttariski on täten suurempi.

Maakohtaiset ja toimialariskit ovat pienempiä maissa, joissa on monipuolinen elinkeinorakenne ja joiden poliittinen ilmapiiri on vakaa, monipuolinen elinkeinorakenne auttaa hajauttamisessa, jolloin alakohtainen riski on paljon matalampi. Maat, joissa elinkeinorakenne kohdistuu yhdelle tietylle toimialalle tai jopa yhden tietyn luonnonvaran ympärille ovat erittäin riskialttiita. Tästä esimerkkinä voidaan pitää maita, joiden vauraus perustuu fossiilisiin polttoaineisiin tai raaka-aineisiin. Tämänkaltaisia maita ovat mm. Lähi-idän maat, joiden talous on painottunut öljyyn.

Yhteenvetona, ulkomaille sijoittaminen kannattaa erityisesti riskinhallinnan kannalta, jotta sijoituksia saa hajautettua, jolloin yhden toimialan tai maan mahdollinen taantuma ei vie koko osakesalkun arvoa. Ulkomaille sijoittaminen ei ole sen haastavampaa kuin kotimaan sijoittamiseenkaan, erityisesti EU-maihin sijoittaminen on helppoa ja vaivatonta yhdenmukaisen lainsäädännön ja yhteisen valuutan ansiosta. Myös Yhdysvaltoihin sijoittaminen on kannattavaa ja helppoa, sillä sen silkkä koko ja laaja ja monipuolinen osaketarjonta tarjoaa osakesijoittajalle ainutlaatuiset mahdollisuudet oman osakesalkun kasvattamiseen. Yhdysvaltoihin sijoittamista varten tarvitaan QI-asiakirja, mutta muuten mitään erityistä lupaviidakkoa ei ole.

Jos mietinnässä onkin, että mihin kannattaisi nyt sijoittaa. Niin omat suositukseni olisivat uusiutuvan energian tuotantoon keskittyvät yhtiöt, sekä uusinta tietotekniikkaa ja tekoälyä hyödyntävät yhtiöt. Sijoitukset kannattaa keskittää euroalueelle ja Yhdysvaltoihin. Myös euroalueen ulkopuoliset Euroopan maat ovat hyviä sijoituskohteita, sillä ne ovat vahvasti sidoksissa muihin EU- ja länsimaihin, ne ovat vakaita ja niillä on monimuotoinen elinkeinorakenne sekä hyvät kauppasuhteet. Merkittävin oleellinen riski näiden maiden kanssa on valuuttariski, sillä näiden maiden valuutat ovat alttiimpia kurssivaihteluille. Riskeistä huolimatta kansainvälisille osakemarkkinoille kannattaa ehdottomasti lähteä, sillä

kansainvälisen osakesijoittamisen hyödyt ovat merkittävät ja vaikka ulkomaisiin osakkeisiin sisältyy erilaisia kustannuksia ja riskejä, niin kansainvälinen osakesijoittaminen auttaa myös hallitsemaan niitä.

Lähteet

- Elo, H.;& Saarhelo, J. (2018). *Osakesijoittajan maailmanvalloitus*. Helsinki: Alma Talent.
- Finanssivalvonta. (7. 8 2020). *Sijoituspalvelun tarjoajat*. *Finanssivalvonta*. Noudettu osoitteesta <https://www.finanssivalvonta.fi/paaomamarkkinat/sijoituspalvelun-tarjoajat/>
- Heikinheimo, H. (3. 3 2021). *Miten sijoittaa ulkomaisiin osakkeisiin*, *Sijoittaja.fi*. Noudettu osoitteesta <https://www.sijoittaja.fi/63465/miten-sijoittaa-ulkomaisiin-osakkeisiin/>
- Johannesen, M. (2022). *Nordnet - Norjalaiset suosikkiosakkeet*. Noudettu osoitteesta <https://www.nordnet.fi/fi/markkina/osakkeet/kay-kauppaa-ulkomaisilla-osakkeilla/norjalaiset-suosikkiosakkeet>
- Lynxbroker.fi. (15. 3 2023). *Parhaat USA:n kasvuosakkeet 2023*. Noudettu osoitteesta <https://www.lynxbroker.fi/sijoitusblogi/osakkeet/kasvuosakkeet-yhdysvallat/>
- Myllyoja, N. (2023). *Sijoittamisen alkeet - volatiliteetti, sharpen luku ja beta-kerroin: Nordnet.fi*. Noudettu osoitteesta <https://www.nordnet.fi/fi/opi-uutta/koulu/sijoittamisen-alkeet/volatiliteetti-sharpen-luku-beta-kerroin>
- Mäntylä, J.-M. (23. 4 2021). *Suomalaiset hullaantuivat ulkomaisista osakkeista: Yle*. Noudettu osoitteesta <https://yle.fi/a/3-11887696>
- Nordea. (25. 1 2021). *5 Askelta valuuttariskin hallitsemiseen*. Noudettu osoitteesta <https://www.nordea.com/fi/uutiset/5-askelta-valuuttariskin-hallitsemiseen>
- Nordea. (2022). *Nordea. Osakesäästötili (OST) - Aloita osakesäästäminen*. Noudettu osoitteesta <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/sijoittaminen/osakesaastotili.html>
- Nordea. (2023). *Osingot - Osinkotuotto ja osinkosijoittaminen: Nordea*. Noudettu osoitteesta <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/osinkosijoittaminen.html>
- Nordea Bank Oyj. (2023). *Sijoittamisen kaupankäynnin hinnat*. Noudettu osoitteesta <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/sijoittaminen/kaupankaynnin-ja-sailytyspalveluiden-hintoja.html>
- Nordnet Bank AB. (2022). *Ulkomaisten osinkojen verotus*. Noudettu osoitteesta <https://www.nordnet.fi/faq/689-ulkomaisten-osinkojen-verotus>
- Nordnet Bank Ab. (2023). *Osakkeiden verotus: Nordnet Bank Ab*. Noudettu osoitteesta <https://www.nordnet.fi/fi/palvelut/verotus-ja-raportit>

- OP Ryhmä. (2022). *Arvo-osuustili ja osakesijoittajan palvelupaketti*. Noudettu osoitteesta <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/osakesijoitukset/osakesijoittaminen-op-verkkopalvelussa>
- OP Ryhmä. (ei pvm). *Arvo-osuustilin hinnasto, OP Ryhmä*. Noudettu osoitteesta <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/sijoittamisen-hinnasto/arvo-osuustilin-hinnasto>
- OP-ryhmä. (2022). *Kiinnostaako sijoittaminen ulkomaisiin osakkeisiin - näin pääset alkuun*. Noudettu osoitteesta <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/osakesijoittaminen/kiinnostaako-sijoittaminen-ulkomaisiin-osakkeisiin-nain-paaset-alkuun/>
- OP-ryhmä. (2022). *OP- Kansainvälinen osakesijoittaminen*.
- Osaavayrittäjä.fi. (9. 8 2021). *Yritysmuodot - Osaakeyhtiö: Osaavayrittäjä.fi*. Noudettu osoitteesta <https://www.osaavayrittaja.fi/yritysmuodot/osaakeyhti%C3%B6-oy>
- Pankkiasiat.fi. (ei pvm). Noudettu osoitteesta Pankkiasiat.fi, pankkisanasto, markkinariski: <https://pankkiasiat.fi/markkinariski>
- Pesonen, M. (2011). *Säästäjästä sijoittajaksi - jokamiehen sijoitusopas*. WSOYpro Oy.
- Pörssi: *Sijoittaja.fi*. (ei pvm). Noudettu osoitteesta <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/porssi/>
- Pörssisäätiö. (ei pvm). *Pörssisäätiö: Beta-kerroin*. Noudettu osoitteesta <https://www.porssisaatio.fi/blog/dictionary/beta-kerroin/>
- Pörssisäätiö. (ei pvm). *Sijoituskoulu - Sijoitustermit ja käsitteet, Pörssisäätiö*. Noudettu osoitteesta <https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/sijoitustermit-ja-kasitteet/>
- Pörssisäätiö. (ei pvm). *Sijoituskoulu osa 4: Hajauttaminen - näin alennat sijoittamisen riskiä*. Noudettu osoitteesta <https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/hajauttaminen/>
- Saario, S. (2020). *Miten sijoitan pörssiosakkeisiin*. Helsinki: Alma Talent.
- Sijoittaja.fi. (20. 12 2021). *Mikä on indeksi ja miten siihen voi sijoittaa: Sijoittaja.fi*. Noudettu osoitteesta <https://www.sijoittaja.fi/36431/mika-on-indeksi-ja-miten-siihen-voi-sijoittaa/>
- Sortter. (2022). *Osakesäästötili vai arvo-osuustili: Sortter*. Noudettu osoitteesta <https://sortter.fi/osakesaastotili-vai-arvo-osuustili/>
- Tieteen termipankki. (12. 4 2023). *Tieteen termipankki Oikeustiede:osake*. Noudettu osoitteesta <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:osake>

Toisin.fi. (29. 4 2022). *Toisin.fi - Sijoittamisen riskit*. Noudettu osoitteesta

<https://toisin.fi/sijoittamisen-riskit/>

Valtiovarainministeriö. (Heinäkuu 2014). *Arvopaperien säilytysmallien laajentumisen*

arviointi. Noudettu osoitteesta

<https://vm.fi/documents/10623/1107083/Arvopaperien-sailytysmallien-laajentumisen-arviointi/916c4d8b-0f29-44da-a67e-79389fbf36ec>

Verohallinto. (29. 6 2022). *Vero.fi - osakkeiden myynti*. Noudettu osoitteesta

https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osakkeiden_myynt/

Vest, A. (4. 4 2023). *Kaupankäyntitilasto maaliskuu 2023, Nasdaq Nordic*. Noudettu

osoitteesta

<https://view.news.eu.nasdaq.com/view?id=be1186dc071fce6f29b678ec8ebfd4d67&lang=fi&src=notices>

Viitala, T. (4. 6 2022). *Sijoitusrahastot.org - Parhaat saksalaiset osakkeet 2022*. Noudettu

osoitteesta <https://sijoitusrahastot.org/saksalaiset-osakkeet/>

Visma. (2022). *Epasseli - kirjanpidon sanakirja*. Noudettu osoitteesta

<https://www.visma.fi/epasseli/kirjanpidon-sanakirja/o/osake/>

Wacker, H. (26. 2 2022). *Norjasta vaihtelua salkkuun - Tässä ovat Oslon pörssin ostopaperit*.

Noudettu osoitteesta Arvopaperi.fi: [https://www.arvopaperi.fi/uutiset/norjasta-](https://www.arvopaperi.fi/uutiset/norjasta-vaihtelua-salkkuun-tassa-ovat-oslon-porssin-ostopaperit/b90d48c8-c488-43b4-aff1-8123df14466a)

[vaihtelua-salkkuun-tassa-ovat-oslon-porssin-ostopaperit/b90d48c8-c488-43b4-aff1-8123df14466a](https://www.arvopaperi.fi/uutiset/norjasta-vaihtelua-salkkuun-tassa-ovat-oslon-porssin-ostopaperit/b90d48c8-c488-43b4-aff1-8123df14466a)

